د خاموشــۍ لــه شــوره ډېـرو سـر تنـدي اونيـوۀ
د بــې وســۍ لــۀ زوره ډېـر پــه زنګانــۀ پرېواتــۀ

شور شور خاموشي

اعجاز خټك

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

شعیب سنز پبلشرز اینډ بکسیلرز

جي ټي روډ منګوره، سوات

ټول حقوق د اماراتو پښتو ادبي ټولنه مرکزدبۍ په نوم خوندي دي

د کتاب نوم .... شور شور خاموشی

لیکونکے .... اعجاز خټك

ناشر .... فضل ربی راهی

پروف ریډنګ .... حنیف قیس

ډیزائننګ .... لقمان حکیم

سرپاڼه .... سرتاج استاد او ظفرعلی ظفر

دچاپ کال ستمبر۲۰۱۲ء

پریس .... حاجي حنیف اینډ سنز پرنټرز لاهور

بیه .... ۲۰۰/- روپۍ

د رابطې لپاره ....

د موندلو درکونه :

- داماراتوپښتوادبي ټولنه مرکز دبۍ
- یونیورسټی بك ایجنسی پېښور
- شعیب سنز مینګوره ، سوات
- مکتبه اشرفیه، مېن بازار لاچۍ (کوهاټ)
- پشتواکېډیمي کتاب پلورنځے پېښور یونیورسټي پېښور
- پښتو ادبی ټولنه لاچۍ – کوهاټ خیبر پښتتونخواه

شعیب سنز پبلشرزجي ټي روډ منګوره، سوات

Website: www.shoaibsons.ipfox.com
Email: shoaibsons@yahoo.com
Ph: 0946-729448, 722517

(c) ketabton.com: The Digital Library

تړون

د خپل ګران و محترم استاد
سعد الله خان حېران په نوم
چې زۀ يې د شعرو ادب په الف ،ب باندې پوهه کړم

خاورې اعجازخټك

(c) ketabton.com: The Digital Library

سريزه

ښاغلے تاج انور د لاچۍ کواټ ، ادبي مجلسونو کښې داعجاز خټک په نوم پېژندلے شی، پلار نوم يې صوبيدار کُندل خان (مرحوم) دے، دپېدايښت نېټه يې پولسم دسمبر نولس سوه دوه پنځوسم (**۱۱ دسمبر ۱۹۵۲**) او دسکول په کاغذونو کښې د مئ شپږمه نېټه کال نولس سوه څلور پنځوسم **(۶ مئ ۱۹۵۴)** ليکلې شوې ده. يعنې دا زمان د "سرېتوب عمر ته رسېدلے دے نو ځکه د"ښۀ سرېتوب " څرګندونه کوی او دا دے خپله ړومبی شعری مجموعه په اولس پېرزوکوی

زمــــا شـــاعري ده داولـــس دســـوکالۍ لـــۀ پـــاره
زۀ خـــو ليکـــل کـــوم دژونـــد دخوشـــحالۍ لـــۀ پـــاره
زۀ خپـــل غـــزل تـــه چرتـــه ډمـــه ګـــډولے نـــۀ شـــم
نـــۀ شـــم کـــولائې شـــاعری دخرمســـتۍ لـــۀ پـــاره

دا شعرونه داعجاز خټک د"احساس " نومې نظم آخری کړۍ ده کوم چې ما په اول ځل په خپل کلی طورو کې آورېدلی وو. په کال ۱۹۷۸ .ء کښې.دپياوړی مورخ او شاعر تاج ملوک خان دلسوز (مرحوم) په ياد کښې ادبی دستوره وه . د لاچۍ نه دوه ځلمی شاعران سعادت سحر او اعجاز حټک هم د اولسی ادبی ټولنې مردان په بلنه راغلی وو په دې موقع ددې دواړو ښاغليو د کلام تود هر کلے شوے وۀ دغه کۀ هر څو د ښاغلی اعجاز خټک د شاعرۍ ابتدائي دور وۀ خو د دۀ "احساس " د پښتو ميئنو لـه دا احساس ضرور ورکړو چې کـه د ملی ژوند د بيدارۍ شاعر اجمل خټک هر څو که د وختونو دسياست سيلۍ په مخه کړی دی او ګاونډی هيواد کښې ئې دجلاوطنۍ په ګاللو مجبور کړے دے ولې دهغۀ د احساس بڅرو "رشه" سالمه ده " دغيرت چغه" اوس هم پورته کيدائې اؤ آورېدلے شی ځکه چې د احساس غوږونه کاڼۀ نۀ دی او چې د ملت زلمی ويښ او بيدار وی نو دژوند په کالۀ کښې به دجمال او جلال رنګونه مدام خوارۀ وی او دقام ځلمي شاعران د خپل کلام په وسيله د بيدارۍ جرسونه دېمار غږوی.

دنـــــړۍ لــــــه واقعــــاتو ســــــبق واخلــــــۍ
دا تــــر څــــو بــــه تاســــو خپلــــو کښــــې جنګېــږۍ
"باچاخـــــــان" درتـــــــه وئيلـــــــی داصـــــــفادي
کـــۀ ويښ نـــۀ شـــوۍ پښـــتنو! ګـــوره ورکېـــږۍ

زما په نيزد چې د لاچۍ اوسېدونکی زلمی وی، لوستې وی او په

(c) ketabton.com: The Digital Library

شعرو ادب میئن وی نو هغه به آرومرٌو د محترم سعدالله خان حېران دفکر ونظر په پلوشو روښانه وی او دهغهٔ د " ګلستان " ګل یا وړمه به وی ، دغلته ښاغلي عمل خان سیاح، اکمل اسد آبادی او شاه ولی خان غوندې ننګیالو هم خپلې وینې او جذبې کرلې دي او دملی فکر ځېلی یې خورې کړې دي او د پښتونخواه په اولسی او ادبی ډګرونو کښې یې " لاچی " لهٔ پخواه نه لاچی لونګ کړې ده.

په دې خـــاوره زېږېـــدلی نومـــوړی عالمـــان دي
هـــم پیداپکښـــي بـــې شـــمیره شـــاعران دي
مدرســـه ده دعلمونـــو، دا زمـــونږ کلـــے لاچـــی ده

ښاغلی اعجاز خټک د دغه چاپېرچل او دغه سیال کلی "لاچئ " پیداوار دے هغه دلاچی ګلستان پښتو دسیوری لاندی دشعر او هنر سفرپه کال ۱۹۷۰ کښې شروع کړو. کال ۱۹۷۱ کښې چې سیاسی زول طوفان راپورته شو نو لکه دنورو ادبی جرګو د لاچی "ګلستان" هم اوځپلے شو. په کال ۱۹۷۲ ء. کښې دغلته يې" پښتو ادبی ټولنه لاچی " جوړه کړه . ښاغلے اعجاز خټک دجنرل سیکټر په حیث خپله سکنئ ځوانی ټولنې ته وراُوبخښله او نهٔ کاله يې په دغه چوکی د پښتو ژبې او دادب ناوي ته لوګے کړه . دې مهال کښې د روزګار غمونو دخپل هېواد نه متحده عرب امارات ته په مخه کړلو. د خپلې کورنئ دمعاشی مسلې هوارولو مبارزه یې شروع کړه د تن وینه ئې وسوزوله، خوله يې اُوبهیوله او پیسې ټکې ئې اوګټلې نو بیا هم دزړهٔ تاؤنو په آرام پرې نهٔ ښودلو او د پښتو دغم نه یې بې غمه نهٔ کړے شو. د یو څو ملګرو په ملا تړيې " داماراتو پښتو ادبي ټولنه- مرکز دوبی " بنیاد کېښودو او د عربو رېګزارونو کښې يې د پښتو د بڼ وړمې خورې کړې او دغسې ئې د خپل ژوند غوښتنو سره سره د ادب عصري غوښتنې هم پوره کولې "د پښتو وړمې "- "خوشحال او رحمان"- "د سلیم خټک مرحوم کلام مراوي ګلونه اؤ د سعدالله خان حېران " "پټې سلګئ" د ښاغلي اعجاز خټک د شعري او هنري سفر زړهٔ پورې مطبوعاتي سلسلې دي . د اماراتو پښتو ادبي ټولنې مرکز دبی د سیوري لاندې چې وخت په وخت کومې لویې ادبي دستورې او مشاعرې شوېدي او ددې په اثر چې د پښتو ژبې او ادب ته څومره ښېګړه رسېدلي ده او اماراتوکښې پښتنوشاه زلمو کښې ادبي ذوق او سماجي غزونې کړې دي نو د فخر او عزت پټکے هم که ښاغلي تاج انور اعجاز ته په سر کړے شي نو بې ځایه به نهٔ وي.

خوشـــــــالیږم چـــــــــې روګـــــــــورم
د ادب پـــــــــه ګلســـــــــتان کښـــــــــي
د عربـــــــــو رېګســـــــــتان کښـــــــــي
دا زمـــــــــا د لاس کرلـــــــــــــــي
د پښـــــــــتو د بـــــــــاغ ګلونـــــــــه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماڅوکاله آګاهو د ښاغلي اعجازخټك په لاس ليکلي د کلام مسوده لوستي وه نو يو دوه کرښي تبصره مې پرې په خپله خوښه داسې ليك کړے وو چې د ښاغلي اعجاز خټک طبيعت کۀ غزل وئيلو ته پسخېږي نو مونږ دې ته يو فطري او غېرشعوري عمل وئيلے شو. دا غزلي د زلمي شاعر د هنري صلاحيتونو او د ځوانۍ د مستو مستو غزوني کوي ځکه نو اعجاز پکښې دومره نۀ شي ليدلے او منکر پرې اعتراض کولے شي . خو اوس چې د سپڼکی (نوے نوم يې شورشورخاموشي ده)يو ه بې ترتيبه مسوده د لوستو دپاره زما په وړاندې پرته ده او په کرښه کرښه کښې لۀ خېره د کمپوزنګ بلها غلطۍ د لوستونکی نظر کيري بيرې کوي – بيا هم په دې د يو نظر تېرولو نه پس دا احساس رابخښي چې ښاغلے اعجاز خټك په ځائے ولاړ نۀ دے. پرله پسې پرمختګ کوي . دغزل په حقله يي رويه او نظريه کښې زړۀ پورې بدلون محسوسيږ ي .غزل څۀ ته وائي د اعجاز خټك يو نظم دے، ديکښې شاعر دعوۀ کړې ده چې غزل د چا ښکلا پورې محدود نۀ دے، دا دوخت تقاضو آئينه دار دے او دخوشحالۍ د سباؤن زېرے دے خو پرتۀ له دې دعوې د ښاغلي اعجازخټك دادبي پېژندګلو ، د دۀ په بيلو بيلو موضوعاتو وئيل شوي نظمونه په غوره ډول کولے شي ،دغو نظمونو د ښاغلي اعجاز خټك شاعري شته منه کړې ده –زما په خيال د نظم ښه کښې د شاعر تخليقي صلاحيتونه څرګند ليدلے شي او د شاعر انه تخيل رنګارنګي پکښې هم شته – هر نظم ئي د زړه د وارداتو ، داخلي کيفياتو او خارجي محرکاتو ترجماني کولے شي -.

د ښائيست او د ښکلا په کلو ګرځم
پکښې مينه، وفاګانې لټومه
رنګينۍ چې د نظر کچکول کښې راوړم
تصويرونه ترې د ښکلي جوړومه

م ،ر، شفق
اسلام اباد
۳۱ جنوری ۲۰۱۲ء

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اعجاز اعزاز

هرکله چې خدائے بخښلي ايوب صابر په سرپرستۍ کښې د کوهاټ دښار نه پنځويشت کلوميټره لرې په فاصلې باندې د سهېل (سوېل) اړخ په جرنيلي سړك باندې ښاد اؤ آباد کلی لاچۍ کښې د ګلستان پښتوادب لاچۍ په نوم يو نوے ادبي تنظيم بنسټ کېښودو نو ډېر زر د دې ادبي ګلستان دشعروادب د ګلونوپه خوشبويانو ادبی فضاګانې معطرې شوې په خصوصي توګه د سعدالله خان نوم په ادبی دنياکښې لکه د نمر اوځلېدۀ. د عيسوي کال نولس سوه شپېتم نه تراوياېم پورې پوره لس کاله د دې تنظيم ډېر په اتفاق سره دپښتوژبې او ادب خدمت ډېر په ښۀ انداز کښې اوکړو.محترم سعدالله خان حېران نۀ صرف د دې انجمن د سيوري لاندې د نوي ګٌول د شاعرانورلاربښودنه کوله بلکه په ګورنمنټ هائی اسکول لاچۍ کښې د استاد په حيث خپله وظيفه يې هم په ښۀ توګه ترسره کوله. حېران صېب د لاچۍ اؤ دټولي خټك نامې مشهورروحاني مشرمآذون صېب دويم دلاچۍ مولانا عبدالمنان عبيد مرحوم فرزند دے اؤ د پښتو سره سره د اردو، فارسی اؤ عربی درېوو ژبو عالم اؤ ماهر دے نو د داسې نابغه استاد د سيوري لاندې د سبق زده کړه د الله تعالی د لوې فضل څرګند علامت دے . راقم الحروف سعادت سحر، تاج انور اعجاز، انور الفت، انور حسېن مسافر، ميجرالطاف اؤ سعيدرهبر اؤ داسې نور لکه امجد ساقی جان د حېران صېب د مدرسې طالبعلمان دي اؤ دا ټول نن هم په دې وياړ کوي چې زمونږ سرپرستي حېران صېب کړې ده .

ښاغلي تاج انور اعجازسره زماپېژندګلي زما د عمر سره سمه ښکاري هغه په دې چې يو خود هغوي اؤ زمونږ کور يو بل سره ډېر نزدې اؤ بيا په يو اسکول کښې مونږ سبق وئيلي دے بس دومره به وه چې اعجاز صېب به مانه يو جماعت وروستو وۀ.

اعجازصېب دعيسوی کال نولس سوه څلورپنځوسم د مۍ د مياشتې په شپږمې نېټې زېږېدلے اؤ دبابا جي نوم ئې صوبيدار کندل خان دے. د دوی باباجی دپيرطريقت نوم يو پيرتاج علی شاه مريدوۀ چې دکشمير نه به ئې تشريف راوړلو. په کوموشپوورځوکښې چې اعجازصېب زېږېدلې وو نو په هغه دوران کښې د دوی د باباجي پير صېب هم لاچۍ ته تشريف راوړے وۀ چې کله يې اعجازصېب ورته اُښودلو نو هغوی ورله نوم تاج انورخوښ کړو.

ماته هغه شپې ورځې هم نن يادېږي چې اعجازصېب به په تبليغي جماعت کښې منډې ترړې وهلې ، دټول محلت ماشومان به ئې راجمع کړل اؤ شبې جمعې ته به يې بوتل اؤ بيا ماته هغه وخت هم يادېږي چې د هغه د

(c) ketabton.com: The Digital Library

وړوکوالي ملګرى لياقت على راز چې زما هم جماعتي وۀ، په مرسته يوه ادبي ټولنه جوړه کړه چې نوم يې ورله پښتودرنه ادبي ټولنه لاچې کېښودۀ خو دا د دوى د وړکوالي ادبي هلې ځلې وې. بيا داسې وخت راغے چې لياقت على خان راز دپاکستان په نېوى کښې نوکر شو اؤ د ټرينګ نه پس يې بنګال ته اوليږلو چې هغه وخت د کال ۱۹۷۱ء جنګ ښۀ په درزسره شروع وۀ، بنګله دېش جوړ شو خولياقت علي خان راز هلته شهيد شو اؤ بير ته رانغے. هم په دغوشپوورځوکښې ګلستان پښتوادب لاچې په سياسي الغلاؤ تلغاؤ کښې داسې اونختو چې خپل ادبي سفر يې نيمه خوا پاتې شو. نو اعجازصېب د يونوي تنظيم جوړولو تابيا اوکړه چې دراقم الحروف سره سره سليم خټک مرحوم، عزيزالله عزيز مرحوم، انوراُلفت، نثارګل نثار، غيورناشاد، سعيدرهبر، ميجرالطاف سرفرازخټك (ريټائرډ) ، اقبال فنا، انورحسين مسافر، بشير احمدبشير، فېض الله جان فېض ، اقبال عارف ، اسلام بادشاه اسلام اؤ پروفيسر نعيم رضوان خانزاده په مرسته د سعدالله خان حېران په سرپرستۍ کښې پښتوادبي ټولنه لاچۍ جوړه کړه چې د اعجازصېب د نۀ ستړى کېدونکى هلوځلو اؤ د هغوى د ويال طبعيت په برکت دغه تنظيم ډېر زر د پښتونخواه د نورو ادبى تنظيمونوسره اوږه په اوږه يې اودرولو. د دې ټولنې دسيورې لاندې به نۀ صرف اُووۀ ورځنى تنقيدي غونډې کېدلې بلکې په علاقائي اؤ په ملکى کچ به يې مشاعرې کولې،د پښتوټپه ده.

ځـــوك پـــه رضـــا لـــۀ ملکـــه نـــۀ ځـــي
يـــا ډېرغريـــب شـــي يـــا د يـــار دلاســـه ځينـــه

نوبيا داسې ورځ هم راغله چې اعجازصېب د معاش په سلسلې کښې دوبۍ (متحده عرب امارات) ته لاړو، هغه ورځ زمونږ ټولنې ملګرو دپاره د يو لوې غم نه کمه نۀ وه خو اعجازصېب د يورونې مستقبل په تکل کښې ملګرو هغه په ډېرو دعاګانوسره رخصت کړوګنې اعجازصېب په پاکستان کښې هم بېروزګاره نۀ وۀ، دکوهاټ په اکاؤنټ آفس کښې د مرحوم رومان ساغر سره جوت په کرسۍ به ناست وۀاؤ دواړوشعروشاعرۍ سره سره د ايم اے پښتو امتحان په پرائيويټ توګه پاس کړے وۀ.

دعيسوى کال نولس سوه يوکم آتيايم د جنورى مياشتې يولسمې نېټې پورې اعجازصېب د ټولنې عمومى سکتر وۀ. هلته چې متحده عرب اماراتو ته لاړو نو يوکال پس يعنې کال ۱۹۸۰ کښې يې داماراتوپښتوادبي ټولنې مرکزدبۍ په نوم يوه ټولنه سازه کړه چې د الياس ټلوال ورسره پوره په پوره منډه اووهله. ترننه پورې اعجازصېب د دې ټولنې عمومې سيکتر دے. دوى دلته ډېرې درنې اؤ بين المللى مشاعرې کړې چې ادبى دنيا ئې نن هم يادوي . دوى د خپلوملګرو يو تعارفى کتاب د وږمې په نوم اؤ بل يې د خوشحال و رحمن بابا په نوم چاپ کړى.دغه کتاب دشپاړسم جماعت د پښتوطالب علمانو دپاره پښتواکيډيمى ډېره ګټور اؤغوره ګرزولے چې ډېرې علمى او ګټورې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مقالې پکښې شاملې دي کومې چې ددوی ملګرو په خپله لیکلی.

یو اهم ادبي ، علمي او سماجي کار چې دوئ کړے هغه دا چې دپاکستان نه یې. قلندر مومند، پرېشان خټك،ایوب صابر،سعدالله خان حېران، پروېش شاهین، عبدالکریم بریالے، مطیع الله قریشی، مجبورسوراني، غازي سیال ، سلیم بنګش او اسیرمنګل غوندې لوې لوې شاعران او ادیبان رابللي .

کۀ دغومشاعرو ویډیو ریکارډنګ اوګورئ نو دآورېدونکو شمېره پکښې دحده نه زیاته ښکاري خو د اعجازصېب نظامت به دا مشاعرې نورې هم یو په دوه ښائسته کولې.

اعجاز صېب دپښتو ژبې او ادب د پرمخ تګ لۀ پاره هر وخت او هر ځائے کښې خپل صلاحیتونه پکار راوستلي او پیسه یې شندلې خو قصه یې کړې .

- د هغوی د هلوځلو په برکت حسېن احمد صادق ، مهرونېش صدیقی، وزیر بادشاه جانان، امت بنګش او بختیار شاکر غوندې ادبی ملګرو په دوحه قطرکښې پاك پښتوادبي ټولنه جوړه کړه.هم دې سره سره ئې دغه ملګري هم مشاعرو ته رابللي . دې نه علاوه ئې فیروزآفریدي هم په خصوصي توګه مشاعرو ته رابللې .
- په بحرین کښې یې هم د ټولنې جوړولو دپاره حامدقریشی سره آړیکې نیولې وې خودمقامي قوانینو له وجې هغوي ټولنه جوړه نۀ کړے شوه .
- په ویسه اټك کښې پښتوادبي جرګه دمشتاق احمدمشتاق په سرپرستۍ کښې اعجاز صېب جوړه کړې.
- ورسره ورسره په کراچۍ کښې د اتفاق پښتو ادبي ټولنه هم صابر احمدصابر استاد په مرسته او دهغوی د نورو ملګرو په برکت جوړه شوې ده .

زما دمعلوماتو ترمخه کۀ ریډیو او ټي وي دلاچې نه څوك بللي نو د سعدالله خان حېران او زما دباباجی شاه ولی خان نه پس یې اعجازصېب بللے ځکه چې دا دومره مقبول شوے وۀ چې دوی به مشاعرو ته رابللو.

په متحده عرب امارات کښې د راس الخیمې ریډیو نه چې خپرونې پېل کېدې نو داعجازصېب پکښې پوره پوره لاس وۀاو هم هلته دوی دپښتو په اووه ورځنې خپرونوکښې یوکال پورې کار کړے دے او دا خپرونې به ټول عربستان کښې او په افغانستان او کوئټه بلوچستان کښې آورېدے شوې او پښتانوبه دومره خوښولې چې د جمعې په ورځ به سحریولس بجې او دشپې یولس بجې به ټول پښتانۀ ورته غوږ غوږ ناست وو.

اعجازصېب یو ډېرخوږ انسان دے، هرچاسره ډېره په مینه ګړه بړه کوي. او بیا د خپلوادبي ملګرو خو دومره قدر کوي چې کله سلیم خټك په حق اورسېدۀ نو دهغوي د کلام مجموعه د مړاوي ګلونه په نوم چاپ کړه او بیا ئې د خپل استاد سعدالله خان حېران کلام پټې سلګۍ چاپ کړې او دا دے نن دخپل کلام مجموعه چاپ کوي چې نوم یې ورله شورشور خاموشي غوره کړې ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اعجازصېب د کال نولس سوه یوکم آتیایم نه په عربستان کښې دژوند ورځې شپې صباکوي ، دزړۀ اؤ دشوګر مریض هم دے، په داسې عمر دسړي زړۀ غواړي چې آرام اوکړي خو هغه دچاخبره چې شوخ د خوارو زړونه دي چې چوي نه ، د اعجازصېب حوصله لا ځوانه ده ، د هغوي مزل لا روان دے اؤ داسې یو نابغه روزګار شخصیت دے چې داسې خلق ډېر کم پیدا کېږي . د داسې خلقو په باب له خادم بابا ډېر ښۀ وئیلے.

چــــې ژونـــدے ووم ، تاســـو ویشـــتے ووم پـــه کـــاڼو
اوس مــــــې ځلـــــه ښـــــکلوئ د قبـــــر کــــاڼی

نو باید چې مونږ د داسې خلقو قدر په ژوند کښې اوکړوګنې دآسمان نمر په ګوته نۀ پټیږی .

په دې موقع د اعجازصېب د شعر و شاعرئ په بشپړه توګه تبصره کول یقینا چې ګران کار دے خو زۀ ډېر په لنډو ټکوکښې د هغوي د کلام ذکرخپل فرض ګنم . دوی غزل ، نظم اؤ هائیکولیکلي .

په کال نولس سوه یوکم اویایم (۱۹۶۹) د میئ د میاشتې په شلمې نېټې زمونږ د نیکۀ میرولي کاکا په سرائې کښې یو ه طرحي مشاعره کېدله چې صدارت ئې افضل رضا کولو. ما اؤ اعجاز خټك پکښې په وړمبي ځل ګډون کولو، د اعجازصېب کلام مطلع اؤ مقطع وړاندې کوم.

ســــــتا د راتلــــــو وعـــــده وفـــــا نــــۀ شــــوله
پــــــه مــــــا دهجرشـــــــپه صـــــبا نـــــۀ شــــوله
اعجـــــــازمجبور وۀ چـــــــې پښتوکښـــــــې ګیـــــر وۀ
خـــــو هغـــــه پېغلـــــه پښـــــتانه نـــــۀ شــــوله

په یو بل شعرکښې د وروړولئ پېغام داسې آوروي.

دوروړولــــــــئ مشــــــال پـــــه لاس ګرځـــــــوم
دغـــــه رڼـــــا بـــــه لـــــر اؤ بـــــر تـــــه یوســـــم

دغزل روح تغزل ته وئیلے کېږي، لږ یې دا انداز اوګورئ.

تـــــا چـــــې د ښـــــو پـــــه غشـــــو اوویشـــــتم
مــــــړ وومــــــه جانانــــــه! راژونـــــدے دې کــــــړم

رقیبانو ته په ښکلي اندازکښې داسې پټون ټپوي ،

رقیبـــــان دې اوس دســـــر خېرونـــــه غـــــواړي
چـــــې اعجـــــاز ورتـــــه وهلـــــے نـــــن پټـــــون دے

(c) ketabton.com: The Digital Library

زۀ دپښتو ژبې سترنقاد اؤ اديب م ، ر، شفق دې رايې سره اتفاق لرم چې د اعجاز نظم په غزل باندې دروند ښکاري لکه د احساس نومې نظم د هغوی د ژور احساس په ښه توګه ترجماني کوي اؤ داسې وائي چې.

ماتــــه د وخــــت ختلــــي نمــــر تــــه تيتېــــدل نــــۀ راځــــي
ماتــــه د عشــــق اؤ د مســــتۍ نــــه ډك غــــزل نــــۀ راځــــي
زۀ داولــــــس پــــــه غــــــم لړلــــــي مرثيــــــي ليكمــــــه
دې نــــه ســــېوا راتــــه پــــه بــــل څــــۀ كښــــې ليكــــل نــــۀ راځــــي

دعشق عنوان لاندې نظم يې يو شاهکار نظم دے چې ډېر په ښکلي اندازکښې د عشق مفهوم داسې بيان کړے.

عشــــق د كلهــــم انســــانيت د ورورولــــۍ فلســــفه
عشــــق د انســــان د محبــــت اؤ ســــوكالۍ فلســــفه
عشــــق د زردار اؤ د نــــادار د يــــو ولــــۍ فلســــفه
عشــــق د خوشــــحال د ننــــګ و پــــت پښــــتونولۍ فلســــفه

عشــق د خوشــحال د تــورې شــرنګ اؤ دغيــرت قصــه ده
نــــۀ د لــــيلا اؤ د مجنــــون د محبــــت قصــــه ده

د اعجاز صيب نور نظمونه لکه.پښتنه ميرمن، هغه څوك وه، ارمان، جنت، منزل، زما خوشحال اؤ شپونكي سندره.دلوستو جوګه دي چې دطوالت لۀ خاطره دا هر څۀ په لوستونكو پرېږدم . په آخركښې به دومره اووايم ،

چــــې د اعجازغونــــدې لــــۀ ســــره تېــــر شــــي
هغــــــــه خبــــــــرې زړورې كــــــــوي

په درناوي
سعادت سحر
صدر پښتو ادبي ټولنه لاچۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پښتولېونے

هغه بله ورځ راته تاج انوراعجازخټك ټليفون اوکړو چې بشيرصېب زۀ خپل کتاب چاپ کووم ، ماورته وئيل ، مبارك شه، ډېر زيات خوشحاله شوم خو ډېرزيات حيران په دې خبره شوم چې وئيل ئې راته دکتاب مسوده درلېږم چې ليکل پرې اوکړې، داخبره زما دپاره دحېرانتيا او پرېشانئ وجه ځکه وه چې زۀ په دې خبره لا خبر نۀ يم چې د چا په کتاب ليکل او خپل تآثرات ليکل دکله نه او څنګه شروع شوی دی خو په دې خبره ښۀ پوهه يم چې کله هم يو مصنف خپل کتاب چاشاعرله ليك دپاره ورکوی نوکوشش کوی چې لوئې نه لوئې شاعر، اديب ، ليکوال انتخاب اوکړی او کۀ لوې نۀ وی نو بيا خوچې کم نه کم دمصنف نه دشعروادب په ميدان کښې سينيئر وی ، پياوړے وی او پېژندونکے وی. او بله خبره دا د حېرانتياچې زۀ پرې لا پوهه نۀ يم چې ښاغلي ليکوال اعجازصېب خپل کتاب دپاره (شورشورخاموشی) ولې او په څه مقصدماته د ليك دپاره راکړوځکه زما او د اعجازصېب حيثيت د شعرو ادب په حواله داسې دی لکه داستاد او شاګرد، اعجازصېب په دې ميدان کښې زما د استاد حيثيت لري او ماته لا ځان د ادب په شاګردانوکښې هم نۀ ښکاري خو دا د اعجاز صېب د مينې او اخلاص او سړيتوب يوه لويه نمونه ده چې زما غوندې د ادب يې طالبعلم ته يې خپل کتاب د ليك دپاره راکړو او اوس زۀ دښاغلي ليکوال د حکم په تعميل کښې د دوی په کتاب باندې خپلې ماتې ګوډې خبرې اوليکم.شورشور خاموشی او بيا دا شعرونه.

ځنـــې ســــرونه مـــې ليـــدۀ پـــه نمرخاتـــۀ پرېواتـــۀ
ځنـــې ســــرونه آخرغـــوڅ شـــو، ورتـــه نـــۀ پرېواتـــۀ
غـــوره تښـــا چرتـــه پـــه لــــرې وطنونـــو اوشـــی
تنــــدرراتلو، زمـــونږ پـــه کـــور، پـــه هرکالـــۀ پرېواتـــۀ

د دې شعرونو شاعرتاج انور اعجازخټك زۀ دتېرو ډېرشو کالو راسې پېژنم. دکوهاټ ضلعې لاچئ کلی يو ځوان زلمے چې نن هم لکه د تېر وخت په شان به په عمر ډېر خو په زړۀ زلمے دپښتوادب د ميدان هغه زيرك او سترګه ور شهسوار دے چې د۱۹۸۰ نه واخله ترننه يې دعربوپه دې سره شګلنه او سوراړه زمکه يې د يو څوملګرو سره د اماراتوپښتوادبی ټولنې شمع په خپلو هلوځلو او منډو تررړو په هرحال او هر ساعت داسې روښانه ساتلې ده چې ديوطوفان او بادوباران تتېدو لـه نـۀ ده ورکړی او نـن هم سره د خپلوملګرو لګيادے د پښتو ژبې او پښتو ادب سرڅښه کولوکښې بوخت دے او ولې به يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهٔ کوی چې دې ښاغلی د میدان ګټلو هنردپښتو ادب د یولوئې پوهه اوزیرك استاد ښاغلي سعدالله خان حېران نه زده کړے دے ځکه خو چې اعجازصېب څهٔ هم لیکلی دی، زما په خیال یې په تول پوره او وزن پوره په پوره دي، کهٔ څهٔ کمے پکښې وی هم نوماته پکښې په نظرنهٔ دی راغلي.

اعجازصېب د ژوند په هر اړخ لیکل کړی دي او دا هرڅهٔ یې په غزل ، نظم او هائیکوکښې ځائے کړی دي او چې هرڅهٔ یې لیکلی دي نو ډېره یې خوږه او پسته ژبه کښې یې لیکلي دی چې یو عام لوستونکے یې په اسانه لوستلے هم شی او پرې پوهېدے هم شی.

اعجازصېب کهٔ یو خوا دځان او جانان خبره کوی نو دخپل کورکلی د کوڅو د فکر نه هم ناخبره نهٔ دے پاتې شوے او ددې سره یې د اولس غم هم په خپل زړهٔ کښې لکه د روح ځائے کړے دے. دخپل قام اولس او د وطن غم یې تل ترتله په خپل چاپېرچل دړدونه خوشحالئ هر څهٔ یې په خپل کلام کښې ځائے کړی دی خو سره د دې یې د نړئ د مظلومانو غم هم ژړلے دے، دا تول دیو ښهٔ او پوهه شاعرنخښې دی چې تولې دښاغلی لیکوال په شاعرئ کښې موجودې دي. ښاغلے لیکوال چې کله خپل جانان ستائي نو وائي.

کـــهٔ زمـــا جانـــان دې اولیـــدو پـــه ســـترګو
درنـــه هیـــر بـــه دجنـــت حـــورې غلمـــان شـــی
خلـــق وائـــی چـــې یـــې زړهٔ راځنـــې یـــوړو
خوتـــازه پـــرې د اعجازختـــك ایمـــان شـــی

او بل ځائے وائی،

تـــاچې دبنـــو پـــه غشـــو اوویشـــم
مړوومـــه جانانـــه! راژونـــدے دې کـــړم
ســـتا اعجازختـــك بـــه ولـــې نـــهٔ ســـتائي
ســـتایو خـــوږ نظـــردے چـــې زلمـــے دې کـــړم

او کله کله د جام ، ساقی او میخانې نه هم خوند آخلی نو داسې وائی،

هغـه چـې جـام دپاسـه جـام سـره هـم خلـهٔ ورکـوی
داسـې سـاقی تـه بـه څـوك څرنګـې زړهٔ نـهٔ ورکـوی

او یا دا چې،

ســـــــتا دمستوخماروســـــــترګوآثر دے
میخـــانې کښـــې د جامونوکړنګهـــار شـــو

او بل ځائے کښې وائی چې،

چـــې څښـــوی شـــراب د مینـــې پـــه نظـــر د مستوســـترګو
پـــه دا خـــوی مـــې ځکـــه خـــوښ دے دا دلبـــر د مســـتو ســـترګو

او چې د خپل کلی د کوڅو خبره شي نو څهٔ داسې وائي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

خزانــــه د تـــاریخونو ،دا زمـــونږ کلـــــې لاچـــی ده
آیئنـــه ده د وختونـــو ، دا زمـــونږ کلـــې لاچـــی ده

دځان په حقله ښاغلے وائي،
ماتــه د وخــت ختلـــي نمــر تـــه تیتېـدل نــۀ راځـي
ماتــه دعشــق او د مســتی نـــه ډك غــزل نــۀ راځـي
زۀ د اولـــس پـــه غـــم لړلـــې مرثیـــې لیکمـــه
دې نــه سـبوا راتــه پـه بـل څــۀ کښې لیکـل نـه راځـی

شاعر به څنګه بل څۀ اولیکی چې په کورکلی محلت کښې دباردو ډېري پراتۀ وی، زلمی پیغلې ، ماشومان اؤ بوډاګان بې ګناه قتلېږی، بیا به شاعرنوره شاعری څۀ اوکړی، د شاعرخو به بیا هم داسې شاعري کوی لکه اعجازصیب چې وائي،
ملګـــرو! مانـــه دســـرور ډکـــې نغمـــې مـــۀ غـــواړئ
مانـــه د وخـــت د نمرودانـــو قصـــیدې مـــۀ غـــواړئ
زۀ د حـــــالاتو کــــربلا بانـــــدې مــــاتم کوومــــه
مانـــه مـــاتم کښـــې د خنـــدا ډکـــې قصـــې مـــه غـــواړئ

د وطن په حقله شاعر خپل احساسات څۀ په دې ډول بیا نوی،
هغـــه آزادی چـــې مـــونږ پـــه ســـرو وینـــو ګټلـــې ده
دا دزنـــــده بـــاد پـــه نعـــرو مـــونږ ه تـــل پـــاللې ده

هغـــه آزادی چـــې د شـــپونکی د خلـــې ســـندره وه
هغـــه دخیبرپـــه دنګـــو غروکښـــې غلـــي غلـــي ده

اؤ بل ځائے وائي،
چـــــــې پـــــــرون وۀ هغــــــــه نــــــن دے
هغـــــــه ملـــــــك ، هغـــــــه وطـــــــن دے
د اســـــلام پـــــه نـــــوم جـــــوړ شـــــوے
پکښـــــــــــې زور دے د خـــــــــــدایانو
زماهېربرکـــــــــت شـــــــــاه شـــــــــی
دا چـــــــــې اُوخـــــــــوړو پېرګـــــــــانو

د جانـان د صـفت اؤ وفـا سـره سـره ښـاغلے لیکـوال د دوران پـه غـم کښـې هـم بوخت دے او څۀ په داسې ډول ګویا دے،
ملګـــرو! زۀ پـــه داســـې ښارکښـــې اوســـم
لکـــه د مصـــر پـــه بـــازار کښـــې اوســـم

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغــــــــه د امــــــــن او انصـــــــاف غوښـــــتنه
لکــــــه دتېروخـــــــت چرتــــــه غارکښـــــې اوســــم

کله خپل داولس غم او کله د خپل مزدورغم دا ټول دشاعرد ژوند هلې ځلې دی،

يوخـــــوا بربنــــدلغړبچي د خــــوار مـــــزدور وينمــــه
بـل خـوا غټـان نشوکښـې مسـت مخمـور مخمـور وينمـه
خــدائيګوترې سـترګې زۀ پـه بـل خـوا آړولـــې نـــۀ شـم
چـــې دوخـــت ژرنــــده کښـــې دل شـــوے خپـــل جمهـــور وينمـــه

هوښـياران وائـي چـې شـاعران د قـام سـترګې وي خـو زۀ وايـم چـې شاعران د قام ژبه هم وي ځکه چې قام کومه خبره په ژبه کول غواړي اؤ نـه ئې شي کولے، هغه خبره اکثرپه خپلو غزلونو، شعرونو اؤ نظمونوکښې يا خوئې کړي وي اؤ يايې اوکړي، هغه که فرياد وي که د سوال منت خبره اؤ کۀ د وخت د ظالمانواؤ د سماج رواج نه بغاوت وي، هره خبره شاعر په خپل کلام کښې په ډېره آسانه اؤ پسته ژبه کښې په آسانه کولے شي لکه د اعجازصېب د يو نظم (احساس) يوڅو شعرونه زۀ دلته په دې حواله را آخلم، هغه وائي،

وايـم چــې تندرشـــوے، آســمان نـــه پـــرې راپرېــوتلے
چـــاچې زمـــاداولس شـــونډو نــــه خنـــدا وړې ده
وايـم چـې اور شـوے ، ورتـه چغـه د غيـرت جوړه شـوے
چـــاچې زمـــونږ خـــوارو جـــونګړو نـــه رڼـــا وړې ده

داولس د غم سره سره ښاغلے ليکوال دنړۍ د مظلومانو نـه هم ځان ناخبره نۀ دے ساتلے اؤ دنړۍ د هر مظلوم غم يې يو شان ژړلے دے.

د فلسطين اؤ دکشمير په زمکه
خپـــــرې تـــــورې کــــوي، زغـــــرې کـــــوي
چــــې داعجـــاز غونـــدې لــــۀ ســــره تېــــر شــــي
هغــــــــــه خبـــــــــــرې زړورې کــــــــــوي

په دې حواله داعجازخټك صېب نظـم (آخترډې مبـارك شـه) د باربـار لوستلو جوګه نظم دے.

اعجازصېب غزل کم اؤ نظم زيات ليکلے دے خو غزل يې د نظم اؤ نظم يې د غزل نه ډېر تاثيرلري، ډېره ساده او سوچه پښتو يې استعمال کړې ده. دډېرو ګرانو لفظونو، کنايو اؤ استعارو نه هم ځان بچ ساتلے دے چې هر سړې پرې پوهېږي، په هره موضوع يې ليکل کړي دي. پاتې د هرليکوال په ليك کښې څۀ نـه څۀ کمـے وي ځکه ورتـه دانسان ليك وائـي. دغـه شـان بـه د ښاغلي اعجازصېب په شاعرۍ کښې هم څۀ نه څۀ فني اؤ فکري خامۍ وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوماته په نظر نۀ دي راغلي ځکه ما په دې خپلو خبرو کښې د تنقيدنه هيڅ کار نــــۀ دے آخســــتے. بــــاقی د اعجازصـــــېب شـــــعري مجموعــــه (شورشورخاموشی)ستاسو په لاسوکښې ده بايد چې ورته د قدر په نظر اوکتلے شـی اؤ خـدائے دې اوکړي چې د اعجازصېب دا شورشورخاموشی دپښتون اولس دپوهې اؤ نيک مرغئ سبب اُوګرځي(آمين ثم آمين)

په يوه پُښتنه ټپه دا خپلې خبرې راټولم اؤ ستاسو نه رخصتيږم،
اعجازصـــــــېب تــــــول دې دســــــيکي شــــــه
چـــــې دښــــمنانان درســـــره شــــپاړس وخيژينــــه

په درناوي
بشيراحمدبشير
چئيرمين
داماراتوپښتو ادبي ټولنه مرکزدُبئ
۳۱ ِ مئ ۲۰۱۲ ء.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اعجاز خټك اعجاز

دوه دېرش کاله مخکښې د اعجاز خټك او الیاس ټلوال په کوششونود اماراتوپښتو ادبي ټولنه مرکزدُبۍ په وجود کښې راغله، اؤ تردمه ټولنه روانه هم ده او ودانه هم ده . روانه په دې معنی چه ادبی هلی ځلې یې په څۀ نۀ څۀ شکل دوام لري، ودانه په دې معنی چې دغړو تخلیقات یې وخت په وخت مخې ته راوځي . په تیرو درې لسیزوکښې دې ټولنې خپل کار ته اکیډمۍ ګوته په خولۀ کړه خو داسې هم نۀ ده چې جولۍ یې بېخی تشه ده .

هم دغه د خلیج اولنۍ ټولنه ده چې پښتو ته یې په خلیج کښې د ټولنو چل اوښودلو. هم دغه اولنۍ ټولنه ده چې په خلیج کښې یې دپُښتو مشاعرو ، سیمنارونو او نورو ادبی غونډو بنیاد ایښے دے . هم دغه ټولنه ده چې بغیر د چا د مکملې سرپرستۍ نه یې خپل وجود او دپښتو ادبی ذوق په خلیج کښې ژوندے ساتلے دے. زۀ په دې خپلو کربښو کښې هڅه کوم چې دټولنې دهلوځلو سرسری جائزه واخلم او په دې هرڅه کښې د اعجازخټك تاند او ځپاند رول څرګندکړم .

مشاعرې کول :

ټولنې ته دا اعزاز حاصل دے چې اولنۍ مشاعره یې په متحده عرب امارات ـ ٌدوبۍ کښې اوکړه او پښتانۀ یې دلته په اول ځل دخپلې ژبې او ادب په نامه راغونډ کړل . دغه سلسله تراوسه پورې دوام لري . اعجازخټك یې دېپل نه تراوسه پورې د نظامت او انتظام لوئې ذمه وارۍ په غاړه لری او دغه ذمه وارۍ اعجازخټك داسې پوره کوی چې په متحده عرب اماراتوکښې ټول پښتانۀ ددې خبرې ګواهان دی چې په کوم ادبي پروګرام کښې اعجازخټك نۀ وی نوځۀ نۀ څۀ کمی به خامخا پکښې وی .

پښتونخواه نه شاعران اوادیبان رابلل :

ټولنې دپښتونخواه نه هم خپلو مشرانو شاعرانو ، ادیبانو وخت په وخت دوبۍ ته د راتللو تکلیف ورکړے دے چې دوئ راشي او په متحده عرب امارات کښې میشته پښتنو سره اووینی او په خپلو افکارو دپښتنو ذهنونو ته رڼا اوبخښی . په دې مشرانوکښې قلندر مومند، ایوب صابر، پرېشان خټك، سعدالله خان حېران، عبدالکریم بریالے، غازی سیال، سلیم بنګش ، پرویش شاهین اؤ اسیرمنګل چې دټولنې په دعوت راغلی دی. د دې هرڅۀ په انتظام ، نظامت، دمېلمنو لۀ پاره دشوی بندوبست، دمېلمنو قدرولواو نازولوکښې داعجازصیب منډه تړره او ناسته پاسته دهرچا نه زیاته وه .

سیمنارونه کول :

ټولنې دخوشحال بابا، رحمان بابا، عبدالحمیدبابا، حمزه بابا او

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاطرآپریدی سیمنارونه کړی دي ، په سیمنارونوآورولې شوې مقالې یې چاپ کړې دي او پښتنو ته یې رسولې دی او ددغوسیمنارونوپه راجوړولو او په کامیابۍ سره سر ته رسولوکښې د اعجاز صېب لوې لاس وۀ، دا هم په متحده عرب امارات کښې پښتنو ته د اعجازخټك بخښنه ده .

دتولنې غړو سره ماښامونو تابیا کول :

ټولنې وخت په وخت دخپلو غړو د زړۀ غښتاوي لۀ پاره او دهغوئ دخدماتود اعتراف په توګه ملګرو سره د ماښامونو لړۍ پېل کړه . دغه هم د اعجازخټك آیډیا وه چې هم یې د ملګرو زړۀ غښتاوے اوکړو او هم یې ملګری دي ته اوپارول چې په ملګرو لیك اوکړی او دغسې یې د ملګرو پام یې شاعرۍ سره سره نثر ته هم راوګرځولو چې په نتېجه کښې یې دملګرو لۀ خوادقدروړ لیکنې مخې ته راغلې .

مجله چاپول :

ټولنه په نزدو کښې انشاءالله د یوې خپلواکه ادبي مجلې خپرول غواړي او په دې سلسلې کښې تر ډېره حده پرمختګ شوے دے ، تراوسه پورې په دې حقله شوو هلوځلوکښې زمونږ ټولو نه وړاندې اعجازصېب روان دے

فلاحي کارونه :

اعجاز صېب نۀ یوازې په ادبي کارونوکښې ګړندے دے بلکه فلاحی کارونوکښې هم د چا نه پاتې نۀ دے. دپاکستان سوشل سنټر دبۍ د آفس سیکرټری شپ نه واخله تراوسه پورې دغه دخېرښېګړې کارونه خدائے پاك د اعجاز صېب نه آخلی . ددې خبرې ګواهی دلته ټوله پاکستان کمیونټی ورکولے شی .

د اعجازصېب شاعري :

داعجازصېب شاعرۍ په حقله زۀ بغېر دځۀ پس وپېش نه دا وئیلے شم چې هغوئي شاعری صرف او صرف د دې دپاره کړې ده چې دپښتو ژبې شاعرانو، ادیبانو او د دې ژبې د خواخوږو سره ئې تعلق قائم پاتې شی .اعجازخټك باقاعده شاعری نۀ ده کړې اونۀ شاعرۍ دپاره دومره سنجیده شوے دے لکه پورته ذکرشوو کارونودپاره چې اعجاز صېب څومره سنجیدګی اختیار کړی ده ، په متحده عرب امارات کښې خوپرېرده چې دپښتوادبي چمن ټل لخوا شوې د ړومبی عالمی ادبی کنونشن د پاره ئې پوره دوه میاشتې خپل دوکان بندکړے وۀ. خپل ګاډے یې پوره دوه میاشتې زغلولے وۀ . بل هیڅ کار یې نۀ وو کړے . صرف اوصرف د چندې راغونډولو پسې در په در ګرځېدلے وۀ چې په نتېجه کښې دپښتوادبي کنونشن لۀ پاره لکونه روپۍ راغونډې کړې . د دویم پښتو عالمی ادبی کنونشن دپاره دراقم الحروف او فضل رحیم رحیم سره په درې ورځوکښې څلورشپېتۀ زره روپۍ غونډې کړې او اوېې لېږلې . دپښتومینې اعجازصېب دقلم دمیدان نه زیات دعمل په میدان کښې زغلولے دے. اعجازصېب ته خپلې شاعرۍ کم او زیات معلوم دي، که

(c) ketabton.com: The Digital Library

نور چاته پکښې څۀ کمے ښکاری نوزما په پورتنوکرښو دې لږ غور اوکړی چې د دغې کمی زیاتی سبب خو به د اعجازصېب دغه بېخی مصروفیات نۀ وی ؟ګنې نوزۀ چې د اعجاز خټك نظمونه ګورم ، نو ماته په دې نظمونوکښې یو توان او توانائي ښکاری. کۀ چرې اعجاز صېب لږه توجه دې طرف ته هم کړې وے نو نن به اعجاز صېب د نظم په میدان کښې هم خپله ځانګړتیا په خپلو لوستونکو منلې وے . خو د دې هرڅه باو جود اعجازصېب په نظمونوکښې دپښتنو لۀ پاره د سماجی او معاشی انصاف غوښتنه دپښتنو لۀ پاره نېك بختو ورځو شپو ارمان او د پښتنو لۀ پاره د امن او خوشحالئ نه ډك ژوند جوت ښکاری چې د اعجازخټك صېب (دشورشور خاموشی) چاپ شی او پښتنو ته اورسی نو دا به د دې خبرې ثبوت وی چې د زړۀ مریض، دشوګر مریض، د بچوپه رزق پسې ورك سپین ږیرے، د خپلې شاعری په کم او زیات خبر اعجازصېب ، دپښتو په مینه کښې یو قدم نور هم مخکښې لاړو .

په درناوی
ممتازآورکزے
صدر
داماراتوپښتوادبي ټولنه مرکزدبئ
دوبی ۲۲ مئ ۲۰۱۲ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

داحساس بڅري

د کتاب خپرونې مسله ډېره نازکه ، مهمه او د ارزښت وړ نقطه ده ځکه چې ډېر ښه ښه ليکوالان مونږ پېژنو چې خپل وړمبی کتاب چاپ کولو کښې ئې ډېره تادی کړې خوولې وروستو پرې بيا پښېمانه شوی او لۀ مارکيټه او د ملګرو نه يې بيا د واپس آخستو هڅې کړې او ځنې ليکوالان داسې هم لکه سعيد ګوهر، صديق پسرلے ، شمس القمر انديش،خېرمحمد عارف يا سعدالله خان حېران چې په مناسب وخت يې کتابونه خپارۀ نۀ کړل ، د فکروفن نه يې د خپل عصر لوستونکی محرومه پاتې شول . په مطبوعاتوکې رانغلل ، څيرنې پرې اونه شوې چې لۀ سوبه يې په خپل وخت ډېر آړخونه په تياروکښې پاتې شول او هغه مقام يې په برخه نۀ شو کوم يې چې حق ووځکه ترېنه ډېرپه وړاندې لاړل . د ژوند غوښتنې بدلې شوې وې او د نوی کهول ترجيحات نورشول. دې کښې شك نشته چې ښۀتخليق هرحالت ځان ښکاره کوی خودا هم حقيقت دے چې وختونه غواړی اوبيا دا خبره هم دياد وړده چې د هر وخت دفن خپلې تقاضې وی او خپل ارزښتونه او بيا په وخت نۀ خپرېدو کښې کۀ يو طرفته له خپلو نيمګړتياؤ نه تخليقکارخبر نۀ شی نو بل طرفته د اسلوب او دافکارو د غلا امکانات هم موجود وی چې وروستوترېنه نورې ستونزې راولاړېږی.

ښاغلی تاج انور اعجاز هم چې هر څۀ وجه وه خو په خپل مناسب وخت يې خپله شعری فنپاره خپره نه کړه . هرڅو کۀ په دوبی کښې د پښتوژبې د خدمت په لړ کښې ادبې هلې ځلې کوی خونن به يې ديوتخليقکار په صفت نور هم ادبی قدوقامت لکه دچنار لوړ وے.

ښاغلے تاج انوراعجاز تقريبا ۱۹۷۰ نه تردې دمه ۲۰۱۲ پورې دوه څلوېښت کاله کېږی چې شاعری کوی کۀ چرې دوی د ۱۹۸۵ نه تر ۱۹۹۰ پورې کتاب خپورکړے وے نو نن به يې دويم څۀ چې دريم کتاب هم تياروے او په ادبي حلقو کښې به د دۀ په فن او افکارو لـه مختلفو آړخونو بحثونه شوی وے . له خپلو خوبئيو او نيمګړتياو نه به خبر وے او اوس هم د مواد په اعتبار دغه مجموعه شورشورخاموشي چې څومره عرصه واخسته ، هغه ضخامت هم نۀ لری. د دې علت هم دا دے چې کله په يو ډنډ کښې اوبۀ ولاړې وی نو ناولې شی او چې کله د وتو لاره ومومی نو بيا تازه او نوی اوبۀ ورته راماتې شی هم دغه مثال د شاعری يعنې د ادب هم دے چې د يو کتاب خپرېدونه وروستود بل تا بيا شروع شی .

ديوڅوتمهيدی خبرونه ورستوچې شورشورخاموشي په موادو نظر زغلوو نو بيا وئيلے شو چې په دې مجموعه کښې په بنيادی توګه دوه ژانرونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل او نظم پکارول شوی دي چې دواړه ژانرونه خپل ځان کښې ځوځو نموني لری . فکری حوالې سره انقلاب ، د پښتني ټولنې ستونزې او مينه يې بنيادی موضوعات دی . په انقلاب يې مزاحمت روايتی دے چې لهجه يې ډېره علاقائي شوې ده چې له کبله يې فکر په هنر دروند ښکاری . غزل يې د خپل وخت په چوکاټ کښې روايتی نۀ دے . په ټوله مجموعه کښې يې خارجی احساسات ، ميلانات او واقعات په اندرونی وارداتو او جذباتو غالب شوی . اندازيې په غزل کښې هم ترډيره حده نظم ته ورنزدې دے. خوکوم وخت کښې چې دغه شاعری شوې دهغه وخت په حواله چې دپښتو په شاعرئ کښې به زياترذکرد ګل و بلبل او د جانان دبې وفايئ وۀ، ښاغلی تاج انوراعجازپه شعوری توګه ځان ترېنه ژغورلے دے اودغزل لهجه ئې دلاچې لونګ په ځائے د غوځوشونډو ده چې لوستونکی په دې نتيجه رسوی چې ښاغلے تاج انوراعجاز خپل ټول صلاحيتونه دخپل قام دښېګړې دپاره دبيدارئ په نقطه مرکوزکړی وو چې په ځنګ کښې ترېنه د ژوندانۀ نور حسين او رنګين تصويرونه تت پاتې شوی دی چې د شعوربرخه په کښې د لاشعورپه مقابل کښې زياته په نظر راځی او د فن په ځائے پکښې مقصديت ځرګند ښکاری . دا خبره هم ده چې فن مقصدی هم کېدے شی خو د خارجی چاپېرچل مقصديت کله هم د فن بنيادی ارزښت نه دے پاتے شوے، دفن يوخپل قدر وی چې طويل بحث غواړی خوولې بيا هم ددې مجموعې اهميت ځکه شته دغه د ذوق يا روحانی خوشحالئ لۀ پاره نۀ بلکه فقط دپښتون قام بيدارولو لۀ پاره مختلفو مرحلو نه راتېره شوې ځکه خوددې مجموعې معنوی آرخونه مونږ په تلوسو کښې دآچولو په ځائے نبغ په نبغه د قوم پرستئ‌تحريکونو ته چمتو کوی او د ټولنې د يو ذمه داروګړی شعور رابخښی په دغه حواله ځو نمونې :

(نظم ------- احساس)

ملګـــرو ! مانـــه دســـرور ډکـــې نغمـــې مـــۀ غـــواړئ
مانـــه د وخـــت دنمرودانـــو قصـــيدې مـــۀ غـــواړئ
زۀ د حـــــالاتو کــــربلا بانــــدې مــــاتم کومــــه
مانــه مــاتم کښــې دخنــدا ډکښــې قيصــې مــۀ غــواړئ

(نظم ------ منزل)

چــــــې مــــــې لار تيــــــارۀ تيــــــارۀ وی
پکښــــــــــې هــــــــــم وی ګړنګونــــــــــه
شــــــل زمــــــونږ دي پښــــــې لاســــــونه
داســــــې حــــــال کښــــــې بــــــه ملګــــــرو!
مــــــــونږ اورســــــــو منــــــــزل تــــــــه ؟

ملګـــــرو! زۀ پــــه داســــې ښارکښــــې اوســــم
لکــــه د مصــــر پــــه بــــازار کښــــې اوســــم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځنـــې ســــرونه مــــې لیــــدۀ پــــه نمرخاتــــۀ پرېواتــــۀ
ځنـــې ســــرونه آخــــر غــــوځ شــــو، ورتــــه نــــۀ پرېواتــــۀ

فیصـــــلې زمـــــونږ د کلــــې چــــې پــــردی کــــړی
دغــــــــه جــــــــړ زمـــــــونږ د ټولومســــــــلو دے

مـونږه پـه سـرۀ اورکښـې ژونـدون لـۀ ډېـر ناکامـه کـوو
طمــــع د ننــــګ چــــې د بــــې حســــه ودۀ قامــــه کــــوو

دکلام لۀ کوټلی مْطالعې څخه وروستو لوستونکی په دې نتېجه رسی چې د کلام لهجه او ژبه د نن دورد لهجې او ژبې سره ډېر توپیر لری، پخواه به دشعری صنعتونو (صنائعو بدائعو) استعمال په بیل ډول کېدۀ او د نننې دور دشعرژبه تخیلی او مکمل استعاراتی ده . دې مجموعې کښې کۀ هرڅو د شعری ترکیبونو استعمال کم دے خومجموعی طورسره یې په لفظونو کښې فکری صداقت ئې غزونې کوی، د جذبې شدت او د احساساتو اظهارکښې اعتدالی امتزاج په مناسب ډول خپلوکښې غاړه غړی شوی او په لاچی کښې د ښاغلی سعدالله خان حېران د فکری مکتب روښانه مستقبل لۀ پاره د پښتون قام بیدارولو ښۀ هڅه ده خوجزوی طور باندې فکری سطح باندې پکار ده چې نننی پښتون لیکوال ته چې لږ سوچ وکړی چې پښتون قام بې حسه دے نه رور نا هرګزداسې نۀ ده پښتون قام ته لیډارانو کړی څۀ دی رښتیا دا دی چې زمونږ قام بې حسه نۀ بلکه ننګیالے دے ، دغسې د جمهوریت نظم کښې د اختلاف ګنجائش شته دے خو بیا هم پردې مجموعه کښې ډېرفنې نمګړتیا باوجود زۀ دا خبره په وثوق سره کوم چې ښاغلې تاج انور اعجاز هم په غزل او هم په نظم کښې نۀ خو د چا تقلید کړے دے او نۀ یې د چاپه پل باندې پل ایښے دے ، هرڅۀ چې دی د خپل کلام پېژندګلی یې خپله ده .

خالدپښتون
۱۸ اپریل ۲۰۱۲ء
کوهاټ

(c) ketabton.com: The Digital Library

اعتراف

چرته زۀ ، چرته شاعري لکه وريژې اؤ د منجا زامن ،هم داسې قصه زما دشعروادب ده. دا هرڅۀ اتفاقاً شوی . زمونږ پوره کورنۍ کښې هيڅ داسې يو مشر نۀ دې تېر شوے چې هغوی په دې جرم ککړشوی وی . زمادومره يادېږی چې زمونږ يو ماما صديق چې يو سماجي انسان وۀ، هغوی به ماته په وړيکتوب کښې فی البديه شعرونه وئيل ، کېدے شی چې د هغې اثرلاندې ما هم په شعرونه شخوند وهل شروع کړی وي ، لږ چې د ځوانۍ عمرته اورسيدم يعنې هغه وخت په لسم جماعت کښې طالبعلم وم چې زمونږ استاد محترم سعدالله خان حيران راباندې په زور دشاعرئ ستر مات کړو اؤ داسې چې په کال ۱۹۶۹کښې د ګلستان پښتوادب لاچۍ د اهتمام لاندې طرحي مشاعره ټاکلې شوې وه ، زۀ اؤ زما همځولي شاعران پکښې هم بللے شوي وو، ما هم پکښې خپل مات ګوډ غزل پيش کړو، زمادومره حوصله افزائي اوشوه چې هغه ورځ ده اؤ دا نن ورځ ده چې کۀ خپله کۀ هيڅ شعروادب په الف ب پوهې نۀ شوم خو مشاعرې اؤ ښوښو شاعرانو سره مې ناسته پاسته تراوسه پورې جاري اؤ ساری ده. يو ملګري راته وې چې ستا دپاره ما دوائي راوړي ده کېدے شي چې دا مشاعرو نه قلار شې ، ټول عمر دې په دوخوشو کارونوکښې تېر شو. ماورته وې چې زما دا بيماري ډېره زړه شوې ده، کېدے شي چې ستا په دې دوائي زما شمر اونۀ شي . رښتيا خبره دا ده کومې پښتو زۀ په ټولې ادبي نړۍ پيژندلے يم اؤ دومره به ما پښتودپاره څۀ نۀ وي کړي لکه څومره چې زۀ خپلې پښتو شته من کړے يم ګنې پکار خو دا وو چې په دوه څلوېښت کاله کښې ما ډېر څۀ ليکلے اؤ پښتو ته جولۍ کښې آچولے وے خو زۀ دا اعتراف کوم چې زۀ دخپلې پښتو يو غټ مجرم يم اؤ دومره مودې پس ايله بيله يو دخپلې ماتې ګوډې شاعرۍ مجموعه وړاندې کوم اؤ هغه هم د يوډېر مخلص ملګري بلکې د يو ورور په ډېره ټينګه وينا دا مجموعه وړاندې کوم ګنې زما هډو دا خيال نۀ وۀ چې زۀ به هم چرته په ژوندکښې دا څۀ چاپ کړم . الله تعالی دې زما دغه ورور ته لوې اجرورکړي چې زما شاعري يې د چاپ جوګه اوګڼله .

(c) ketabton.com: The Digital Library

دګـران مشـر م، ر، شـفق صـېب، زمـا دتـورو څنويـار سـعادت سحرصيب، زما غار يار بشير احمد بشير، ، دمسافرۍ دژوند د تودو سړو ملګري اؤزيرك انسان ممتازآورکزئي صېب اؤ زما دبې مخه بې سته نقاد ملګري خالد پښتون دليکونو چې زما کلام يې ادبي دنيا ته رسولو ناکام اوکړو، ډېر زيات ممنون يم ګنې چرته زۀ اؤ چرته دا شعرونه چاپ کول داسې ناممکن غوندې کار وۀ خو دا هرڅۀ چې دي، يوزما يو داسې کوشش دے چې هيڅ داد نۀ غواړم خوبس دومره چې کېدے شي چې زما کلام څوك اوګوري نو دخپل کلام چاپ کولو هڅه به ضروراوکړي اؤ دا به زما دپاره يو لوئې داد وی .

په درناوي
خاوري اعجازخټك دوبۍ
۷ جولائي ۲۰۱۲ء

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنت

۱۹۷۶ء

زړۀ راتــه وې راځــه ددې دنيــا جنــت تــه لاړ شــو
هلتـــــه د خپلـــو ارمـــــانونو ارمـــــان اوريـــــږوو

مــا وې چــې تــا ددې دنيــا جنــت ليــدلے دے څــۀ؟
وې چـــې جنـــت څـــۀ وی؟ پـــه خپلـــه خوبـــه ژونـــدتيرول

مــا وې چــې دا جنــت بــه چرتــه وی راوئــې ښــايه
وې چــې راځــه چــې درتــه لارې د جنــت اوښــايم

زۀ پــه مــزه مــزه روان شــوم د جنــت پــه لــوری
څــۀ ګــورم لارکښــې مــې يــوه لــوړه غونــډۍ اوليــده

مــا وې چــې داغونــډۍ دڅــۀ ده دومــره دنګــه لــوړه
وې چــې هــم دې غونــډۍ دلانــدې جنتيــان اوســيږی

مــا وې چــې دغــه خلــق دې جنــت تــه څنګــه راغلــل
نومانـــه خپـــل پـــه غوږکښـــې داســـې ګنګوســـه اوکړلـــه

وې د ضـــــميرلوړې غونـــــډۍ نـــــه غورځيـــــدلی اول
پـــه پټـــو ســـترګو دې جنـــت تـــه رســـيدلی دی بيـــا

د ژونـــد بـــازي هـــم دغـــو خلقـــو هميشـــه ګټلـــې
دا بـــې ضـــميره خلـــق ځکـــه جنتيـــان يـــادېږی

دوئ تــه روا او نــاروا ګــوره يــو شــان ښــکاريږی
دوئ تـــه والله کـــه بـــل انســـان خـــو څـــۀ انســـان ښـــکاريږی

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بل په غوښو ښاربۀ شوی، غړمبېدلی دی ډېر
دا په شرابو لمبېدلی، پړسېدلی دی ډېر

تۀ هم که غواړې چې ددې دنیا جنت ته راشې
نو د ضمیر لوړې غونډې نه ځان ګوزار کړه اول
تۀ به په خپله دې جنت ته بې منته راشې
وخت به دې خپله جنتی ددې دنیا اومنی

تاته به خلق په هره لاره سلامونه کوی
ستا په هر ځاے به خلق ډېر ډېر عزتونه کوی

تا ته به خلق بیا ووټونه ښۀ په جار درکوی
هر حکومت به تاته خپله اقتدار درکوی

تۀ به په خپله جنتی ددې دنیا یادیږې
او پس له مرګه ښۀ سړے به په دنیا یادیږی

ستا وروستو مخکښې قطارونه د موټرو به وی
ستا حفاظت ته اهتمام د برېټورو به وی

ما چې د زړۀ دغه رنګینه قصه واورېدله
ماوې چې اے زما ساده زړګیه! اوغولیدې

دغه چې تاوته جنت ښکاری، جنت خو نۀ دے
دلته خو یو انسان آقا، نور غلامان دی پکښې

ورځه ورځه دغه جنت دې هغه چاته یوسه
چې د ضمیر په بدل داسې جنتونه غواړی

(c) ketabton.com: The Digital Library

زمـــا جنـــت د هـــر انســـان د خپلـــواکۍ نـــوم دے
دې تـــا جنـــت د يـــو انســـان د غلامـــۍ نـــوم دے

زمـــا جنـــت خـــو د يـــو بـــل نـــه زارپـــدلو نـــوم دے
دې تـــا جنـــت د يـــو انســـان د پرزولـــو نـــوم دے

مـــا چـــې لـــه خدايـــه کـــوم جنـــت غوښـــتے آدا خـــو نـــۀ دے

دغـــــه جنـــــت دې هغـــــه چاتـــــه يوســـــه
چـــې د ضـــمير پـــه بـــدل داســـې جنتونـــه غـــواړی

٢٠ اګست ١٩٩٠ء دوبۍ

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

احساس

ماتــه د وخــت ختلــی نمــر تــه ټيټيــدل نــهٔ راځــی
مــا تــه دعشــق اودمستــی نــه ډک غــزل نــهٔ راځــی
زهٔ د اولـــس پـــه غـــم لړلـــی مرثيـــې ليکمـــه
دې نــه سپوا راتــه پــه بل څــهٔ څــهٔ ليکل نــهٔ راځــی

ملګـرو! مــا نــه د ســرور ډکــې نغمــې مــهٔ غــواړئ
مــا نــه د وخــت د نمرودانــو قصــيدې مــهٔ غــواړئ
زهٔ د حـــالاتو کـــربلا بانـــدې مـــاتم کوومـــه
مانــه مــاتم کښــې دخنــداډکې قصــې مــهٔ غــواړئ

مـنم چــې ستاسـو زړهٔ رنګـين رنګـين شـعرونه غـواړی
ماتـــه خـــولې مزدورډکراچـــی مخکښـــې شـــی
وايـم چــې تاسـو تــه مـې شـونډې زلفــې اوسـتائيلے
راتــه بـدحال د خپـل اولـس د بــې وســی مخکښــې شـی

داوچـــې شـــونډې چـــې وختونـــوترې خنـــداوړې ده
دخـــوارا اولس دشـــونډوکومې رنګينـــــی اوســـــتايم
ملګـرو! وايـئ چــې مسـتی او کــه مــاتم اوسـتايم
تاسوخوشــحال کــړم اوکــهٔ خپلــې بــې وســی اوسـتايم

يـو خــوا بربنــد، لغـړ بچـی دخــوار مــزدور وينمــه
بـــل خواغټـــان نشوکښـــې مســـت مخمورووينمـــه
خـدائيګو تـرې سترګې زهٔ پـه بـل خـوا اړولـے نـهٔ شـم
چـې د وخـت ژرنـده کښـې دل شـوے خپـل جمهور وينمـه

وايـم چــې تنـدر شـوے، اسـمان نـه پـرې راپرېـوتلے
چــا چــې زمــا د اولــس شــونډو نــه خنــدا وړېــده
وايم چـې اورشـوے، ورتـه چغـه دغيـرت جوړه شـوے
چــا چــې زمـونږ خــوارو جـونګړو نـه رنــا وړېــده

(c) ketabton.com: The Digital Library

زۀ يوشــــاعريمه چــــې چرتـــه ښــوک ســـلګۍ اووهـــې
زمـــا پــه زړه کښـــې د آهونــو د نــدوکارجوړ شـــي
وخــت چــې د چــا د ارمـــانونو مــرۍ اوخرپــوی
ورســـره ســـم زماپــــه زړۀ کښـــې ويـــر ناتـــار جــوړ شـــي

زمـــا شـــاعری ده، د اولـــس د ســـوکالۍ لـــۀ پـــاره
زۀ خـــو ليکـــل کـــوم د ژونـــد د خوشـــحالۍ لـــۀ پـــاره
زۀ خپـــل غـــزل تـــه چرتـــه ډمـــه ګـــډولے نـــۀ شـــم
نـــۀ شـــم کـــولے شـــاعری د خرمســـتۍ لـــۀ پـــاره

۱۹۷۶ء لاچۍ

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

تــکل

د ښائيســــت او د ښـــکلا پـــه کلـــو ګـــرځم
پکښـــــې مينـــــه او وفاګـــــاني لټومـــــه
رنګينـــۍ چـــې د نظـــر کچکـــول کښـــې راوړم
تصـــــويرونه تـــــرې د ښــــکلی جوړومـــــه
تخيـــل چـــې زمـــا مســـت شـــی نـــو اوخانـــدم
ځـــــان ســـــره ټولـــــه دنيـــــا اوخاندومـــــه
داســې وخــت کښــې مــې احســاس راولړزيــږی
څـــو شـــعرونه پـــرې د ســـوی زړۀ ليکمـــه

کلــه کلــه چــې د ژونــد بــازار تــه لاړ شــم
لـــوټ پـــه بيعـــه انســـانان پکښـــې خرڅيـــږی
مـــا ســـودا د خپـــل ضـــمير پکښـــې کولـــه
وې چـــــې دا دلتـــــه پرېمانـــــه ملاويـــــږی
نوراسـتون شـوم خپـل تنـدی تـه مـې ټـق ورکـړو
مـــا وې دلتــه کښــې خـــو مـــړه خلــق اوســيږی
ســــړيتوب نـــــه دلتـــــه خلقـــــو لاس ويـــــنځلے
بـــس چـــړې د ظلـــم يـــو پـــه بـــل ګزېـــږی

بيـــا راوان شـــم، د احســـاس پـــه نيلـــی ســـور شـــم
وردننــــه پــــه ســــپين کــــور شــــم د پړانګــــانو
مـــا وې خبـــر د امـــن غواړمـــه لـــۀ تاســـو
اے د امــــن دعــــوه ګيــــرو انســــانانو
فلســـطين او پـــه کشـــمير کښـــې چرتـــه اورئ
دا بـــې وســـه شـــان ســـلګۍ د مظلومـــانو

د غيـــرت کـــور مـــو کابـــل شـــو لـــوټې لـــوټې
ککـــــرۍ پکښـــــې الـــــوځی د ځوانـــــانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې نوا بيا د قامونو کور ته لاړم
ما وې امن پسې دلته يم راغلے
خو افسوس هلته قصه څۀ اپوټه وه
هر کمزورے وۀ لېوانو پرزولے
دلته مور د امن مړه خو لا پخوا وه
دا لا څه وې چې مظلوم دے چا ژړلے
د کمزورو دلته حق د ژوندون نشته
د ژوندون حق يې هيچا نۀ دے منلے
سوداګانې د يو بل پکښې کېدلې
دا قصې مې هلته ډېرې اورېدلې

نو بيا راغلم خپلې خړې پښتونخوا ته
ما وې ځان کۀ په دنيا پېژندل غواړې
نو راويښ شئ ګڼې وخت به داسې راشي
هيڅ به نۀ شئ کۀ بيا ډېر څۀ کول غواړې
حق غوښتے نۀ شي په زور اخستے کېږي
نو راپاڅئ کۀ خپل ځان مو ګټل غواړې
ګورئ نه چې د برلين دېوال راپرېوت
نور به څۀ نمونه تاسو ليدل غواړئ
دکوريا خلق هم ګوره يو ځاے کېږي
د تړون رسۍ به کله نيول کېږي

د نړۍ د واقعاتو سبق واخلئ
دا ترڅو به تاسو خپله کښې جنګېږئ
هر بابا درته ويلى دا صفا دى
کۀ ويښ نۀ شوئ پښتنو! ګوره ورکېږئ

آګست ۱۹۹۰ ء دوبۍ

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شپونکی سندره

ځنو واورېده کانهٔ شو
ځنې پوه پرې هډو نهٔ شو
لر او بر کښې آورېدے شوه
د شپونکی د خلې سندره
چې چا واورېده کنهٔ؟

وې چې خدائے پاک پیدا کړی
په خپل فضل پښتانهٔ دی
ګران په ما چې لهٔ هر څهٔ دی
د مودو راسې ودهٔ دی
بس هم دا راویښوومه
لېونی د خلې خبرې
چې چا واورېدې کنهٔ؟

تر آتهٔ سوه کالونو
چې یې راج کړلو په زړونو
د پښتون په نوم تر عمره
یادولو تاریخونو
هغه قام راپاروومه
ورته ځان وریادوومه
د شپونکی د خلې سندره
چې چا واورېده کنهٔ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خپــــــل زوره خبـــــــر نــــــهٔ دی
ګنــــــې نــــــهٔ دی دومـــــــره مــــــړی
ښـــــهٔ ســــــاده دی ښـــــــهٔ ســــــپین زړی
دا څـــــوک نـــــهٔ غـــــواړی هیڅکلـــــــه
چـــــــې دې ویښ شـــــــی دا وګـــــــړی
دنیــــــــا اوختـــــــــه ســــــپوږمۍ تــــــــه
دوئ پــــــه خپلــــــه کښــــــې اختــــــه دی
وې چــــــې دوئ بـــــس پوهـــــه وومـــــــه
ســـــــــړیتوب ورتـــــــــه ښـــــــایمه
د شـــــــــپونکی د خلـــــــــې ســــــــندره
چـــــــې چـــــا واورېـــــــده کنــــــهٔ؟

چـــــــا چـــــــې واورېـــــــده روان شــــــو
نــــهٔ پــــه ځــــان نــــهٔ پــــه جهـــان شــــو
ځنــــــو وې چــــــې کـــــــافران شــــــو
مـــــــا وې ښـــــــهٔ مســــــلمانان شــــــو
د ایمــــــــان خاونـــــــــدانان شــــــــو
خــــــو نــــــهٔ دا یــــــې چـــــــرې اووې
د جنــــــــت ټېکــــــــه داران شــــــــو
نــــــهٔ یــــــې دا خبــــــره اوکــــــړه
چــــــې اســــــلام تــــــه خطــــــره ده
بـــــــس همدغـــــــه څـــــــو کســـــــانو
د شـــــــــپونکی د خلـــــــــې ســــــــندره

دا ســــــــندره تــــــــــل وئیلــــــــــه
خپلـــــــــواکی د خپلــــــــو خلقـــــــــو
مــــــونږ پــــــه خپلــــــه خــــــاوره غــــــواړو
دا وطــــــن مــــــو پــــــلار نیکونــــــو

(c) ketabton.com: The Digital Library

پـــــه ســـــرو وينـــــو دے ګـــــتلے
نـــــن پـــــرې ګېـــــډه راچـــــولې
څـــــو پړانګـــــانو څـــــو لېوانـــــو
نـــــو مـــــونږ دا نـــــۀ شـــــو زغملـــــے
چـــــې بـــــه دوئ ټېکـــــداران وی
پکښـــــې مـــــونږه بـــــه خـــــواران وو
بـــــس هـــــم دا نـــــۀ شـــــو کـــــولے
ځـــــان تـــــه حـــــق غـــــواړو پـــــه نـــــره
څـــــو يـــــوه خبـــــره واورئ
کـــــۀ يـــــو ځـــــان نـــــه شـــــو ملګـــــرو
لاس بـــــه مـــــروړو
بيـــــا بـــــه ژاړو

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

زۀ او تۀ

تـۀ دې ورځ پـه ورځ غټېږې، زۀ چـې خـوار يـم لا دې خوارشـم
تــۀ خــووينې دخپـل قــام څښــې، زۀ دې هســې ګنهګــار کــړم
دا لا څرنګــې انصــاف دے، داســې ولــې اخــر کېــږى
زۀ پـه دې خـاوره پيـدا يـم، ولــې بيـا دې هـم غـدار شـم

ســتا بچــى دې ســبق وائــي، پــه لنــدن او امريکــې کښــې
او زمــا بچــى لګيــا دى، څپــر لانــدې مدرســې کښــې
ســتابچى چــې دلتــه راشــى، پــاتې کېــږى بــه بنګلــې کښــې
او زمــا بچــى بــه ناســت وى، څوکيــدار يــې دروازې کښــې

دا لا څرنګــې قصــه ده، چــې لنــډېږى نــۀ اوږدېــږى
دا څــۀ داســې ماشــوره ده، چــې ورانېــږى نــۀ ســمېږى
د مغــرب خبــرې دلتــه پــه مشــرق کښــې چــې چلېــږى
دا زمــا نېســتى بــه دلتــه، خــدائېګو کلــه نــه غــوڅېږى
دا تــۀ تــۀ يــې او زۀ زۀ يــم، دا قصــه چــې ختمــه نــۀ وى
دا د ځــان ځــانى خبــرو دبدبــه چــې ختمــه نــۀ وى
د زورګيــرو پــه دې زمکــه، دبدبــه چــې ختمــه نــۀ وى
ســتا پــه ســر کښــې دا زمــا د ســر ســودا چــې ختمــه نــۀ وى

ســتا بــه ســر تــه خطــره وى، همېشــه بــه زۀ پــه دار ووم
ســتا خوبونــه بــه حــرام وى، زۀ بــه هــم پــه هــا ے نا تــار ووم
تــۀ بــه دغســې څربېــږې، زۀ بــه هــم دغســې نــادار ووم
دغــه زمکــه زمــا مــور ده، زۀ بــه تــل ورځنــې ځــار ووم

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا زما او ستا خبره د آقا او د غلام ده
ته هوس یې په مخ کړې، ستا مقصد عیش و ارام دے
ستا به لاس کښې چې زهٔ وینم، د غریب د وینو جام دے
ما ته ژوند دزماپکار دے، دا زما د ژوند ناکام دے

چې لندن او امریکې کښې ته زما سودا کوے شې
څنګه ژوند به بیا لهٔ مانه په دې مځکه تېروے شې
زهٔ به مینه ټول په ټول شم، که ته داسې هم کوے شې
خپلواکی د پلار په وینو کهٔ ګټلے راکوے شې

ته مې سر تیټول غوړې، داسې کله زهٔ کوے شم
ما کهٔ ته آخستل غواړې، نو زهٔ کله خرڅېدے شم
کهٔ ته ما خپلول غواړې، نو زهٔ مینه درکوے شم
کهٔ جنت جوړول غواړې، نو زهٔ مینه درکوے شم

دلته سر د یو انسان دے، هلته تا جوړ کړے دار دے
تا جوړ کړے لا زمونږه په سرونو اقتدار دے
خو کهٔ وطن جوړول غواړې، دا وطن به ټول جنت شی
زهٔ او تهٔ به جنتی شو، په نصیب به مو راحت شی

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

مینه او وطن

ما به ترخ کښې کتابونه وو نیولی
پاس په بام یوه جینۍ به وه ختلې
زۀ چې تلم په کومه لار به مدرسې ته
دې خندل به راته پټ پټ غلی غلی
ما به وې چې لا وړه ئې نۀ پوهیږې
زما لار کښې یۀ جینۍ! ځله اودرېږې

دې به هره ورځ په کتو زۀ ویشتلم
دې به خامخا مدام داسې چیچلم
د دنیا او مافیها نه ناخبره
دې به ماته زۀ به دې تۀ خندېدلم
ما وې هسې نۀ خبره دا د نیا شی
دغه خلق به دښمن زما او ستا شی
دې به وې چې زه لیلا تۀ مې مجنون یې
زما زړۀ او زما، ځان زما ژوندون یې
دې وې زۀ کۀ څۀ پروا ددې دنیا کړم
بس یو تۀ، زما د سوی زړۀ سکون یې
زۀ په دې او دا په ما به نازېدله
هیڅ په سود او زیان د ځان نه پوهېدله

دا جینۍ چې ورو په ورو رالوئېدله
چم ګاونډ کښې ډېرو خلقو اوغوښتله

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې زما نه يې څوک خوښ په دنيا نۀ وو
ما هم څکه دا په مينه اوکوئېدله

نو روان د ژوند په لار غاړه غړۍ شو
خپل خپلوان مو د وادۀ، په تيارۍ شو

د وادۀ نېټه مو راغله، رانزدې شوه
آخر ناوې شوه، ډولۍ کښې کښېناستله
مور او پلار په دعاګانو دا رخصت کړه
په سندرو کښې همزولو اوستائيله
په جامو کښې نن دا کله ځائېدله
سرې ډولۍ کښې زمونږ کور ته چې راتلله

په حجره کښې درزاهار وۀ، د ډولونو
يو باران وو نن په ما د سرو ګلونو
چې يو غږ شو هلته شابه زلمو پاڅئ
ضرورت دے نن وطن ته د سرونو
ګڼې هسې هم بې نومه بې نشان يئ
په تاريخ کښې که ياد شوی سربازان يې

ما وې نن مې چې وطن ته ضرورت دے
دا يم وراغلم چې زه ورنه قربان شم
ما وې نن مې په وطن شوے يلغار دے
کۀ دا اونکړم نو ورک به لۀ جهان شم
ما وې مينه، وينه دواړه به ترې ځار کړم
غابښ به مات د هر غليم د هر غدار کړم

دوبۍ ۱۹۷۴

.....✱✱✱.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما وطن

چې پرون وۀ، هغه نن دے
هغه ملک ، هغه وطن دے

هر چا اوخوړو کۀ هر څو
ولې بیا هم ډېر شته من دے

د اسلام په نوم جوړ شوے
پکښې زور دے د خدایانو

زما هېر برکت شاه شی
دا چې اوخوړو پړانگانو

زما لاس کښې چې ټوپک دے
او د امن کړم غوښتنه

مېړتون باندې چا کړې
د لړم د سر ساتنه

دا خو داسې رنګ قصه ده
چې مجنون یم لیلا غواړم

داسې حال کښې زۀ ملګرو
د وطن سندرې وایم

۴۱ اگست ۲۰۰۰

.....***.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتنه مېرمن

چې يادېږي همتناکه، حياناکه، مينه ناکه
پښتنې غونډې به ښځه په دنيا کښې څوک پيدا که

شي د غوا غوجل نه ستړې، په کټوې کړې لاس ورپورې
د روټو ټبا کړې سمه، بيا تنور سره به ئې ګورې
يوخواکړې، بل خواپشې، اے ميراته شي اے کورې
اے آخته په نرې رنځ شې، کړې بچو ته ستغې سپورې
د سحر نه تر ماښامه، کوې داسې چارې نورې
په دنيا کښې چرته وې به داسې بله زورناکه
چې ستائينه دعظمت يې په داخوې ټوله دنيا که
دکچه خښتو په کور کښې دا د حسن شهزادګې وې
د حيا په لوپټه کښې يوه ښکلې ښاپېرې وې
داپه کورکښې راحصاره لکه بنده چې هوسې وې
هيڅ په خوند د ژوندانهٔ که پوهې دا د زندګې وې
دپښتون دکورمېرمنه، دخاوند د پښو څپلې وې
دا مظلومه حقيقت کښې يو نامه د بندګې وې
کهٔ هر څو ډېره زوربرې، دا نهٔ اُف کوې نهٔ اه که
په دنيا کښې چرته وې به داسې بله همتناکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې خاوند یې غرۀ نه راشی، ورته داسې دا خندا که
بیا جاجوس په منده راوړي ، ورته دا ټکه پیاله که
ستومانی د ټولې ورځې په یو دم ئې دا فنا که
تبر، لور ورنه سنبال کړی، ټکه دا ورته پیاله که
دا رنګ مینه، خدمتونه د خاوند همیشه دا که
په دنیا کښې چرته وی به داسې بله همتناکه

دایې لاس وپښې چاپی کړی، ترهغې چې دابنه ډمه شی
ډپښتون ډکور مېرمنې، زړۀ بیاهغې وختې ښه شی

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

اعلان

د سحر نه تر ماښامه
شپه او ورځې به لګیا وی
کروندې او اوبه خور به
دۀ په وچ اوکړسېدلی
وجود هره ورځ کولو

دا سپین ږیرے هر سحر به
لۀ خپل کوره راوتلو
چې ماښام به کور ته لاړو
چرته سېر نیم ورۀ بچو ته
په خیرن څادر کښې یوړو

خداے بچی وو ډېر ورکړی
ژوند یې څۀ وۀ یو دوزخ وۀ
پکښې دا به سوزېدلو

په دلو دلو غنم به
د خان کور ته یې لېږلو
خو دۀ په خوار قسمت کښې
یو چپه وچه ډوډۍ وه

(c) ketabton.com: The Digital Library

یــــــوه ورځ ســـــحر وختـــــی چـــــې
کلـــــــــــــه دا راپاڅېـــــــــــــدلو
شـــــــهزادګی د ژوندانـــــــۀ تـــــرې
لــــــرې لاړه هغـــــه ځـــــاے تــــه
چــــې تــــرې بیرتــــه هغــــه ځــــاے نــــه
هیڅــــــوک بیــــا نـــــۀ دی راغلـــــی

نــــو مـــــلا صـــــېب د جماعـــــت نــــه
دا اعـــــلان اوکـــــړو ملګــــــرو!
چـــــــې د برکلـــــــــی خانـــــــانو
هغــــه خــــوار غریــــب نــــوکر یــــې
ماسپښـــــین لمانځـــــۀ نــــه وروســـــتو
ددۀ خــــــوار بــــــه جنـــــازه وی
دا بـــــه خــــاورو تـــــه ســــپارے شـــــی

جنـــــازه چــــې د ســـــپین ګـــــل کاکـــــا
لــــــۀ خپـــــل کـــــوره راوتلـــــــه
خپلــــــــو لونــــــو او ځـــــــامنو
ورتــــه ســـــقاط کښــــې خپلــــې اوښـــکې
تویـــــــــــــولې او لیږلــــــــــــــې

دا د هغـــــــه چـــــــا نـــــــوکر وۀ
چــــې پــــه کــــور کښــــې هــــره شــــپه بــــه
خرمســــــــتی دی چـــــــې کېـــــــدلې
خـــــو د دۀ خـــــوارو بچـــــو تـــــه
ســــــپورې ســـــــتغې او دیکـــــــې وې

هغــــــه کـــــور د لــــــوئ خـــــان وۀ
هلتــــــه تــــــل شـــــراب کبـــــاب وو

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغـــــه کــــور د یـــــو غریـــــب وۀ
دلتـــــــه لــــــوړه، دلتـــــــه تنــــــده

د غریـــــب ســـــړی پــــه کـــور کښـــې
وچ ســــــوکړک تشـــــــې شـــــوملې وې
ډېـــــــر ځــــــامن او ډېـــــرې لونــــــه
دا یـــــــــې لویـــــــــه ســــــــرمایه وه

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا څوک دے؟

پـــــــــــــــــه زړو لارو روان دے
عجيبــــــه غونــــــدې انســـــان دے

نـــــۀ خبــــــر لــــــۀ خپلـــــه ځانـــــه
نـــــۀ خبــــــر لــــــۀ دې جهـــــان دے

دا چـــــې چرتـــــه ګټـــــه ګـــــوری
نـــــو خـــــتلے تــــــر اســـــمان دے

کــــۀ يـــې هلتـــه کــــار اونــــۀ شــــو
بيــــا پــــه بــــل خــــوا دا روان دے

وروســــتو مخکښــــې هـــيڅ نــــۀ ګــــوری
نـــۀ پـــه ســـود او نــــۀ پـــه زيـــان دے

کـــــۀ تـــــا غـــــوړه ګوتـــــه ورکـــــړه
نـــو بيـــا تـــا ځنـــې قربـــان دے

څـــــۀ چـــــې زړۀ ورتـــــه اووائـــــی
هغـــــــه کـــــــار پســـــــې روان دے

زړور دے خــــــو بيـــــا ولــــــې؟
د ورور مـــــــرګ ورتـــــه اســـــان دے

پـــــه ترخـــــې دا نــــــۀ پــــوهيږی
خــــوئ يــــې دا رنـــګ څـــۀ بــل شـــان دے

(c) ketabton.com: The Digital Library

په خبرو دے که پوهه کړې
نو بيا سخت لکه سندان دے

خو افسوس چې نهٔ پوهيږی
بس يو دا پکښې نقصان دے

ګنې عقل، فکر ډېر هم
خداے ورکړے ښهٔ پرېمان دے

دا په خپله ځان ته سپر دے
ددهٔ بل شانې ګزران دے

ددهٔ چرت نه خرابيږی
څوک سپوږمۍ ته کهٔ روان دے

دا چې اورسی پنجاب ته
بيا ياد شوے دا په خان دے

کهٔ دا لاړ شی کراچی ته
خلق وائی چې پټان دے

دا په خپله هرڅهٔ، هرڅهٔ
دا په ما باندې ډېر ګران دے

چې زما د قام زلمے دے
زما روح دے، زما ځان دے

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

آزادي

هغه ازادي چې مونږ په سرو وینو ګټلې ده
تش د زنده باد په نعرو مونږه تل پاللې ده

هغه ازادي چې ماوې جوړ د امن کور به کړم
هغه مې لهٔ سره نه لیدلې، نه موندلې ده

هغه ازادي چې مونږ د سر په بدل غوښتې ده
هغه اقتدار دپاره مونږ نیمه بائیللې ده

هغه ازادي چې خوشحالي اوسوکالي راوړي
هغه هره ورځې هره شپه مونږه ژړلې ده

هغه ازادي چې د اغیارو منت باره ده
هغه خو نن ځکه دم ختلې، ساه راښکلې ده

هغه ازادي چې دشپونکي د خلې سندره شي
هغه د خیبر په دنګو غرو کښې غلې غلې ده

هغه ازادي چې مونږ ته زېرے د سحر راوړي
هغه تورو شپو کښې د حالاتو مونږ لیدلې ده

هغه ازادي چې مونږ یې غواړو ولې نهٔ راځي
هغه بیا لهٔ سره د سرونو قرباني غواړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه ازادي چې مونږ يو موتي، يوه خلۀ کړي ټول
هغه ښۀ په زوره ترانه د افغاني غواړي

هغه ازادي چې ټول وطن پري مينه مينه شي
هغه د اعجاز غونډې سرتيره لېوني غواړي

۱۴ اګست ۱۹۹۷ دوبۍ

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

منزل

چې مې لار تیارهٔ تیارهٔ وی
پکښې هم وی ګړنګونه

شل زمونږ وی پښې لاسونه
او په سترګو هم ړاندهٔ وو

دا سې حال کښې به ملګرو!
مونږه اورسو منزل ته

کهٔ زمونږه دغه حال وی
دا خو دوه پنځوس کالونه

داسې زرکاله کهٔ تېر شي
مونږ به وایو چې روان یو

خپل منزل ته به رسېږو
ولې دا به زمونږ خیال وی

حقیقت کښې به ملګرو!
دا به تش د خوب لیدهٔ وی

هغه ملک چې مونږ ګټلے
په یو نوم د دین اسلام وهٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

مونږ پرې داسې کانې اوکړې
جماعتونه مو مورچې شوې

او کورونه مقبرې شوې
مونږ یو بل ته نېغې توپې

تل د کفر دی نیولې
نه پاخه مسلمانان شو

نه خو پوخ زما ایمان شو
داسې حال کښې به ملګرو!

څنګه یو موټے او یو ځان شو
تش د خلې په ډزو ډوزو

که پاخه مسلمانان شو
چې هر کس پکښې لیډر دے

د هر چا خپله پارټی وي
هر یو ځان له پکښې سپر دے

دا به څومره ځان ځانی وی
دا سې حال کښې به ملګرو!
مونږه اورسو منزل ته

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

مولانا استاذُنا عبدالمنان عبید دویم ماذون صیب

د لاچۍ

یادګیرنه:-

د سینی خټکو روحانی، علمی شخصیت **مولانا استاذُنا عبدالمنان عبید** د کال ۱۹۷۷ د جون د میاشتې په دیارلسمې نېټې د نری بس په حادثه کښې په حق اورسېدۀ. په صابر اباد ضلع کرک کښې د خپل استاد د جنازې نه په واپسۍ کښې ورته دغه حادثه پېښه شوه.

د خټکو د سر سیورے، د خټکو د زړۀ سر وۀ
دحالاتو په تیارو کښې رونېدلے سپین سحر وۀ
تربنه جمع چارچاپېره به هر وخت وۀ تږی زړونه
ناقلاره زړو دپاره د سکون حوض کوثر وۀ

خټک هسې هم ډېرخوار وو، اوس لا نور هم خوار وزارشو
دهستۍ لوړې غونډۍ نه حقیقت کښې راګوزار شو
چې سالار راځنې لاړو، د مرګی په خوب ودۀ شو
پښه نیولی کاروانونه سمه لاره کښې ایسار شو
د رسمونو، رواجونو بتخانې یې نړولې
په مړو زړونو کښې یې شمعې د توحید به بلولې
کۀ هرڅو په چاپېرچل کښې هره خوا تیارۀ تیارۀ وه
دا تیرې د ګمراهئیو په ایمان یې رونولې

دانسان د احساس سترګې ړندې شوې وې ملګرو!
وروز د وروز په مری ناست وۀ، دبل غوښې یې خوړلې
انسانانو کښې د مینې وررولۍ جذبات سوړۀ وو
مړې سکروټې وې، ایرې وې چې بس دوئ به پوکولې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خټک اوس لاسونه مړی، سر تندی وهی په زوره
خدایه! نهٔ دے دزغملو، دغه غم څهٔ داسې غم دے
خلق ډېر دی پیدا شوی خو بیا هېر شی پس لهٔ مرګه
خو په مرګ د مولوی صیب نن په هر سړی ماتم دے

دے چا نهٔ وهٔ پیژندلے دوئ هر څوک وو پیژندلی
خو په مرګ یې بیا هر چا وو ښهٔ په زوره زور ژړلی
د فساد تورو تیارو کښې د توحید بله ډیوه وه
د اعجاز غوندې بې لارو ته یې سمه لار ښودلی

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

تصور او خوب

لکه د ژوند تودو سرو نه یو ستومانه زړګے
دچا خیالونو کښې ځان ورک کړی ستومانی اوباسی
یایو مئین زړهٔ چې مایوسه شی، دچارا تلو نه
نور وس یې نهٔ وی خودخلې نه اسوېلی اوباسی

یایو خولې خولې مزدور چې په خپل کټ او پوزی
خپل مات وجود ودهٔ کوی، بې ارامی اوباسی
یا یو د هار تندې وهلے چې په جام پرېوزی
په غټه غټ اوښنی اوبهٔ، تاؤ لهٔ زړګی اوباسی
داسې زهٔ هم چې کله کله ناقرار شمه ډېر
راځی کهٔ نهٔ راځی څهٔ خوب خو ځان په زور ودهٔ کړم
کله په مخه مې چې خپل سوی فکرونه واخلی
ځان له یوښکلی شان رنګینه دنیاجوړه زهٔ کړم

چې تصور دې کله کله را په زړهٔ شی ګلې!
وایم چې والوتے او تاته په هوا دراغلے
روغ لېونے شم، نهٔ په ځان نهٔ په جهان ووم ګلې!
هر څه چې کېږی خو یو ځلې خامخا دراغلے

(c) ketabton.com: The Digital Library

لکــه شــاعر بانــدې الهــام چــې د شــعرونو اوشــی
قلــم راواخلــی او کاغــذ بانــدې غــزل اولیکــی
پــه تصــور کښــې پــه وطــن د ښــاپېرو اوبلوســی
هلتــه د حســن ښــاپیرۍ ســره چیــړل اولیکــی

او کلـه خیـال کښـې چرتـه لاړ شی دجانـان غېږې تـه
هـر یـو انـدام تـه یـې حېـران شـانته لیـدل اولیکـی
دا مصـور چـې یـو رنګـین غونـدې شـاهکارجوړوی
ورســره ســم د خپــل مئــین زړۀ درزېــدل اولیکــی

دغـه شـاعرچې پـه لفظونـو کښـې تصـویر جـوړوی
ځان ته یو ښکلے شان رنګینه ښاپېرۍ جوړه کړی
دغه شاعر چې د خپل خیـال پـه رنګینو کښې ورک
شــــــــــــــــــــــــــــــــــــــی
پـه تصـور کښـې څـومره ښـکلې دنیـاګۍ جوړه کړی

وایـم تـر څـو بـه مـې پـه زړۀ بانـدې ورېـږې ګلـې!
آخــر شــاعر یــم قلــم پورتــه کــړم غــزل اولــیکم
پــه تصـور کښــې دې سـرې شـونډې، سـپین رخسـار
راولـــــــــــــــــــــــــــــــــــــــم
زړۀ غلــوم، ورتــه شــعرونه د چــل ول اولــیکم

ځکــه زۀ چــې ارســطو د مملکــت نــه ګلــې!
د تصــور پــه دې ګنــاه ویســتلے شــوے یمــه
اوس هــم هغــه یــم، د خیــالونو د دنیــا اپلاطــون
پـردو خـو پرېـږده، خپلـو هـم ډېـر ډېـر رټلـے یمـه

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاچۍ کلي ته د يو وزير په راتلو

چرتــــه خبــــره چـــې د خېټـــې مړولـــــو اوشـــــی
د ســترګو رپ کښـې ورتــه هلتــه خېټـه ور اورســی
یـــا آوازه د یـــــو وزیــــر نــــیم د راتللـــــو اوشـــــی
ورتــه ســتر خېټـــی وړی تــړی دومــره زر اورســی

چرتــه وزیرچــې لارخطــاکړی زمونږخوالــه راشــی
نوورتــه مخکښــې خودعرضــه څومشــران اودروی
شغ شـی وزیرچـې ورنـه تېـر شـی، خـړې خلـې پـاتې شـی
دوئ وازه خلــۀ لکـــه ســـرکوزی ګیـــدړان اودروی

چرتــه وزیــر تــه کــۀ یــو کلــی کښــې تېکالــه اوشــی
ورتــه ســترخېټی او پلــن ســری څــو مشــران راشــی
امســا پــه لاس، نېغــه شــمله دکلــی خــان او ملــک
د مـــودو اوړی ورتــــه داســــې غریبـــان راشــــی

یـــا کلـــه وخـــت چـــې د ووټونـــو آخســـتلو راشـــی
مـــونږ غریبـــانو تـــه هـــر خوانـــه لیـــډران رادرومـــی
مطلــب یــې خپــل وی، دروازې ولــې زمــونږ مــاتوی
غـــرض راخســـتی مونږتـــه داســـې ډېرکســـان رادرومـــی

داسـې مشـران بـه وائـی، مـونږ تـه وایـه ګټـه اوکړی
چـاچې مـدام دخپـل اولـس پـه سـر روپـی اخسـتې
دا هـــم هغـــه دی، د انګرېـــز خوشـــامدګرو څـــامن
چـــاچې انعـــام کښـــې د انګرېزنـــه نـــوابی اخســـتې

(c) ketabton.com: The Digital Library

اے د مشـــرانو نــــه محرومـــه ليونـــو خټکـــو!
راځــئ چــې مشـر ځـان لـه اوګـورو، لښـکرجوړکړو
دوخـــت ځانګوکښـــې ودۀ شـــوو اے پرتـــو خټکـــو!
پــاڅئ راويښ شــئ چــې د شــپې ځنــې ســحر جــوړ کــړو

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قربانۍ غوایهٔ

یو ساتلې شان غوایهٔ وهٔ
داسې بل کلی کښې نهٔ وهٔ

هر چا غوږ نه وهٔ نیولې
ښکر چې یې نهٔ وهٔ څکه ښه وهٔ

سوداګرو کله یو خوا
کله بل خوا ګرزولو

نهٔ یې پرش وهٔ چا لیدلې
نهٔ یې څوک راپرزولو

قصابانو ددې کلی
قربانۍ ته وو ساتلې

ددې ګډو بزو وطن کښې
بې قیمته وهٔ ختلې

د آختر نه مخکښې دغو
ظالمانو نن قربان کړو

ددې ګډو بزو وطن کښې
ژوند یې هر خاروی ته ګران کړو

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

اختر مو مبارک شه

فلسطين کښې چې سرې وينې دي بهيږي
سرۀ اورونه په عراق باندې ورېږي

افغانان سره په خپله کښې ستړي
په کشمير کښې لړ په ډېرو راسوريږي

چيچنيا او په بوسنيا کښې چې څۀ کيږي
مسلمان دے په هر ځائے کښې چې قتليږي

داسې حال کښې چې راغلے دا آختر دے
خلۀ زما مبارکۍ ته نۀ جوړيږي

خو مجبور يو چې زمونږه خوشحالي ده
ځکه يو بل سره خاندو، خوشحاليږو

خو بيا هم دومره بې خونده خلق نۀ يو
چې د ورور په قتلېدو به نۀ دردېږو

ځکه وايو چې آختر مو مبارک شه

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو تاثر

لکـه يـو تـرږے مسـافر چـې د اوبـو پـه طمـع
دچـا پـه در لکـه سـوالی سـتړے سـتومان اودری
تـش دجـامونو پـه کړنګـا يـې خلـه اوبـهٔ شـی
دا د يـو ګـوټ پـه طمـع هسـې حق حېـران اودری

داسـې هـم ماتـه يـې کـول د سـترګو تـش سـتونه
کلـه پيـرزو يـې وو پـه مـا د مينـې دا خوندونـه

يـا يـو يتيـم چـې وږے تږے د چـا کـور لـه راشـی
ورنـه ډوډۍ غـواړی د خېټـې لېـونۍ پـه خـاطر
دکـور خاونـد يـې پـه ديکـو ديکـو لـهٔ کـوره شړی
دےاورتـه پېښوکېږي بـس لـوغړېږی دډوډۍ پـه خـاطر

داسـې مـاهم ورنـه دمينـې خېـر غوښـتو ملګـرو!
زړهٔ مـې بـې وسـه ورتـه پېښوکېږي لوغړيـدوملګرو

نـهٔ يـې پـه مـا د خپلـې مينـې پيرزوئينـه اوکـړه
د مينـې تـږے هـر ارمـان مـې پـه ارمـان پـاتې شـو
نـهٔ مـې تـرې سـترګې مړيـدې اؤ نـهٔ مـې زړهٔ صـبرېدهٔ
بـس پـه ليـدو ليـدو کېږي زړهٔ مـې حـق حېـران پـاتې شـو

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

ننګیالے خوشحال

د اورنــــګ د عظمتونــو غــرور مــات شــو
چــې راپورتــه یــو پښــتون لــهٔ اکــوړی شــو
د افغـــان پـــه ننـــګ یـــې اوتړلـــه تـــوره
پــه اورنــګ بانــدې یــو تنــدر د اســمانی شــو

یـــــوه چغـــــه د غیـــــرت او حُریـــــت وه
پښــتونخوا یــې هــر اورنــګ وتــه تنــور کــړه
غــر او ســمه کښــې خــوره شــوه دغــه چغــه
کــهٔ مغــل هــر څــو بنــدی پــه رتنبــور کــړه

د خیبــر لــهٔ ســره داســې غــبږ یــې اوکــړو
یــهٔ پښــتونه! کــهٔ ویښ نــهٔ شــوې نــو ورکېــږې
کــهٔ پیــدا دې پــه خپــل ځــان کښــې اتفــاق کــړو
هــیڅ مغــل بــه دې زیــر نــه کــړی کــهٔ پــوهیږې

پــه یــو لاس کښــې یــې قلــم پــه بــل کښــې تــوره
پښــتونخوا ئــې چــې غیــرت تــه لمســوله
ســـپین ســـحر د ازادۍ تـــه وهٔ لېوالـــه
خپلــواکی د خپلــې خــاورې یــې غوښــتله

دا یـــې اووې یـــا بـــه زهٔ یـــا بـــه مغـــل وی
د افغـــان پـــه ننـــګ مـــې تـــوره وتړلـــه
ننګیـــالے د زمـــانې خوشـــحال خټـــک یـــم
د مغـــل د عظمـــت مـــور بـــه کړمـــه بـــوره

خــو بــې ننګــو پښــتنو کښــې هــیڅ چــرت نــهٔ وهٔ
د وختونــو پــه زانګــو کښــې تــول اوده وو

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړهٔ چــاودلے د مرګـــی پـــه خـــوب وده شـــو
پښـــتنو کښـــېِ هغـــه ســـرهٔ بڅـــری نـــهٔ وو

پښـــتونخوا ئـــېِ چـــېِ پـــه تـــوره نازېدلـــه
هغـــه تـــوره د پښـــتون ده زنـــګ وهلـــېِ
دخوشـــحال د عظمـــت نـــاوېِ هـــم خفـــه ده
پښـــتنو چـــېِ د وختونـــو بنـــګ دي څښـــلی
.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

لور

کـــهٔ د قـــام او د ملـــت لـــهٔ پـــاره غـــواړې
هــر ارمــان دې دځـــامنو خــدائے پــوره کــه
دښـــمنی دپـــاره تـــهٔ کـــهٔ د ورور غـــواړې
اعجــاز وائـــی چـــې همــېش د لــور دعــا کــه

زمــا ســتا چــې چرتــه لــور اوشـــی، خفــه يــو
خـدائے کـه ځـوے راکـړی، جامو کښـې نـهٔ ځـائيږو
مــونږ آختــه آخــر پــه څــه پــه واويــلا يــو
مــونږ د خــدائے پــه دو کـــارونو نــه پــوهيږو

ولـــې نـــهٔ ګـــورې چـــې دا هـــم ســـتا ځيګـــر وی
پــه دې څـــهٔ چـــې دا وادهٔ شـــی او د بـــل شـــی
چـــې رنځـــور شـــې نالســـته ســـتا د کـــټ پـــه ســـر وی
ســتا نيــازبين ځــوے د وادهٔ نــه پــس بــدل شـــی

دا دې هېــر شـــو، چـــې پيــدا تـــهٔ لا د چـــا يـــې
دا کـــهٔ نـــهٔ وے تـــهٔ بـــه څنګـــه زيږېـــدلې
تـــهٔ راغلـــے پـــه دې لار پـــه دې دنيـــا يـــې
پـــه دې راز تـــهٔ ولـــې بيـــا نـــهٔ پوهېـــدلې

دغــه ســتا لــور کــه د بــل د کــور ښــکلا شـــی
نــو هــم ســتا غونــدې زلمـــی بــه راپيــدا شـــی
تـــهٔ د لـــور پـــه زيږېـــدلو خفـــه مـــهٔ شـــې
هغـــه کېـــږی چـــې څـــهٔ خوښـــه د الله شـــی

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل څۀ ته وائی؟

زۀ دا منم چې غزل څۀ وی؟ غزل څه ته وائی
کۀ دا د سرو شونډو خندا ته د ښکلا ته وائی
نو زۀ غزل د چا ښکلا پورې محدود نۀ ساتم
زما غزل د خوشحالۍ ښکلی صبا ته وائی

غزل یو صنف نازک سره خبرې نه دی
غزل د وخت د تقاضو آئینه دار جوړ شوے
غرل د لوړ تخیلاتو وسعتونه لری
غزل دهردورد تاریخ ښکلے شاهکار جوړ شوے

غزل د نرمو تورو زلفو سره لوبې نۀ دی
غزل انسان ته سمه لاره د ژوندون ښودل دی
غزل یو مینه او د مینې خرمستی هم نۀ دی
غزل د مینې وروولۍ او د تړون ښودل دی

وایم غزل د خوشحالۍ د سباوون زیرے دے
وایم غزل د ظلم شپې د زړۀ چاودون زیرے دے
وایم غزل په ظالمانو د عذاب چغه شی
وایم غزل مظلوم انسان ته د ژوندون چغه شی

لاچی ۱۹۷۴

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

شهناز

(د ګهمکول شریف (کوهاټ) په غرونو کښې یوه معصومه جینۍ چې یو ظالم د مینې په جرم قتل کړه، د هغې جرم دا وۀ چې هغه په دغه ظالم مینه شوې وه. دا د کال ۱۹۷۶ واقعه ده)

مینــه کــول خــو زۀ مــنم ملګــرو! بــد خــو نــۀ دی
خــو دا ورړ ســترګي زمانــه پــه مینــه څــۀ پــوهیږی
دلتــه خــو مینــه حقیقــت کښــې د هــوس نامــه ده
دلتــــه د مینـــې پـــه ګنـــاه هـــره شـــهناز قتلیـــږی

آ میمـــونۍ خـــو لا غـــوټۍوه، غوړیـــدلې نـــۀ وه
د زمــــانې د شــــیرعالم د لاســــــه اوریژیـــــده
لا پـــرې بادونـــه د ســـپرلی هـــم لګیـــدلی نـــۀ وو
د زمـــانې ســـپیرۀ خـــزان لمبـــو کښـــې اوســـوزیده
آدفطـرت دښـکلی حسـن زړۀ رابښـکونکے شـاهکار
چـــې یـــې ښائیســـت تـــه پسـخیدل بـــه دبهـــار ګلونـــه
داســـې شـــاهکارچې ړنګیـــدۀ اؤ ماتیـــدۀ ملګـــرو!
ولـــې مـــات نـــۀ شـــول د اســـلم غونـــدې ظـــالم لاســـونه

د پیغلتـــوب پـــه بـــام ختلـــې آ نیازبینـــه جینـــۍ
څـــومره ناترســـه پـــه چـــړو د یـــو یزیـــد قتـــل شـــوه
د خپلـــې مینـــې تقـــدس بانـــدې مئینـــه جینـــۍ
دخپلـــې مینـــې پـــه نـــاموس لکـــه شـــهید قتـــل شـــوه

دلتــه خــو مینــه یــو ګنــاه ده نــور هــر څــۀ روان دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځکــه شــهناز پــه دې ګنــاه بانــدې قتلېــږی مــدام
چــې دا دســتور او دا ســماج او دا نظــام وی تــر څــو
مینــه بــه داســې بــدنامېږی، رســوا کېــږی ترڅــو

راځــئ پــه مــرګ یــې چــې ملګــرو پــه جارجــار وژاړو
څــومره ناترســه نــن د مینــې میمــونی قتلېــږی
راځــئ ســماج تــه پــه دې ظلــم احتجــاج چــې اوکــړو
ګنــې ظلمونــه بــه مــدام داســې پــه مــونږه کېــږي

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

ارمان

ســــــتا شــــــباب زمـــــا جنـــــون وے
تــــــهٔ لــــــيلا او زهٔ مجنــــــون وے

تــــــهٔ زمــــــا وے او زهٔ ســــــتا وے
نــــــهٔ خفګــــــان نــــــهٔ زړهٔ بــــــدون وے

تــــــه د مينــــــې شــــــپرينۍ وے
زهٔ فرهــــــاد غونــــــدې پښــــــتون وے

مــــــا پــــــه لپــــــو لپــــــو ښــــــلے
لــــــهٔ هــــــر غمــــــه پــــــه امــــــان وے

خبــــــر ده نــــــور کــــــهٔ هــــــيڅ هــــــم نــــــهٔ وے
خــــــو يــــــو زه او تــــــهٔ جانــــــان وے

تــــــا د مينــــــې ســــــاز چيــــــړلے
زمــــــا ســــــر ســــــتا پــــــه زنګــــــون وے

چرتــــــه لــــــرې پــــــه صــــــحرا کښــــــې
دواړو يــــــو ځــــــاے کښــــــې ژونــــــدون وے

چرتــــــه لــــــرې يــــــو جهــــــان وے
بــــــس د مئيــــــو بنــــــهٔ دوران وے

ســــــر مــــــې ســــــتا پــــــه زنګــــــون پــــــروت وے
پــــــوره دا زمــــــا ارمــــــان وے

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

عشق

عشـــق د حـــالاتو د تلخـــۍ نـــه زېږېـــدلې څرېکـــه
عشــق دپــۍ مخــو بــې رخــۍ نــه بورنېــدلې څرېکــه
عشــق د زخمونــو د ســرخۍ نــه رالوېــدلې څرېکــه
عشــق دســرې وينــې دګرمــۍ نــه څڅېــدلې څرېکــه
عشــق داولــس پــه غــم لړلــې د ژونــدون قصــه ده
نـــــۀ دا يـــوازې د لـــــيلا او د مجنـــون قصــــه ده

عشـــــق د کلهـــم انســـــانيت د وروروولـــــۍ فلســـــفه
عشـــــق دانســـــان د محبـــــت او ســـوکالۍ فلســـفه
عشـــــق د زردار او د نـــــادار د يـــــوالۍ فلســـــفه
عشـــق دخوشـــحال دننـــګ وپـــت، پښـــتونولۍ فلســـفه
عشـــق دخوشـــحال دتـــورې شـــرنګ او د غيـــرت قصـــه ده
نــــۀ د لــــيلا او د مجنــــون د محبــــت قصــــه ده

عشــق مړېــدل، ژونــدی کېــدل دی د صــبا پــه تکــل
عشــق غوړېــدل او رېژېــدل دی د خنــدا پــه تکــل
عشــق غورزېــدل اؤ پاڅېــدل دی د بيــا بيــا پــه تکــل
عشــق ســوزېدل او بلېــدل دی د رڼــا پــه تکــل
عشــق دحـــالاتو د تيـــرو د زړۀ چـــاودون قصـــه ده
نـــه ده يـــوازې د لـــيلا او د مجنـــون قصـــه ده

عشــق د خپــل ځــان پــه معرفــت دی د الله پېژنــدل
عشــق پــه مجــاز کښــې همېشــه د حقيقــت لټــول

(c) ketabton.com: The Digital Library

عشــق پــه صــحرا کښــې د لــيلا د ښــکلاګانو ليــدل
عشق پـه خپـل ژونـد کښـې پـه ژونـدون پسـې مـدام ګرځېـدل

عشـــق د حـــالاتو د تيـــرو د ســـباوون قصـــه ده
عشــق دظــالم دظلــم شــپې دزړۀ چــاودون قصــه ده
نـــۀ دا يـــوازې د لـــيلا او د مجنـــون قصـــه ده
عشــق داولــس پــه غــم لړلــې د ژونــدون قصــه ده

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاچۍ چې زما
پلارګنے کلے دے

خزانـــه د تـــاريخونو، دازمـــونږ کلـــے لاچـــۍ ده
آئينـــه ده د وختونـــو، دازمـــونږ کلـــے لاچـــۍ ده

دبابرنـــه ترخوشـــحاله، پـــه دې لاردى ډېرراغلـــى
دغـــې زمکـــې دوختونـــو ډېـــر جنګونـــه دى ليـــدلى
ټکانـــه يـــې د فوځونـــو، دا زمـــونږ کلـــے لاچـــۍ ده

افرېـدى، خټـک، غلجـى اوتورخېـل پکښـې ابـاد دى
اکوړخېل، موچيان او داسې بډه خېل پکښې اباد دى
خېلخانـــه دۀ د قومونـــو، دا زمـــونږ کلـــے لاچـــۍ ده

د ولـــۍ نـــه درابـــو کـــاڅو پـــورې دغـــه واړه کلـــى
د ســـينى خټکـــو نـــوم بانـــدې يـــادېږى دا ښـــاغلى
آســـتانه يـــې ده خېلونـــو، دا زمـــونږ کلـــے لاچـــۍ ده
دغـــې زمکـــې ډېرنومـــوړى بـــاتوران دى زېږولـــى
دمړانـــې پـــه دنيـــا کښـــې ټـــول جهـــان دى پېژنـــدلى
مېخانـــه د عظمتونـــو، دا زمـــونږ کلـــے لاچـــۍ ده

دخوشحال نه پس ته که هر څو کۀ دلې حالات بدل
شـــو
دغه خلق نه چا خپل کړۀ، نۀ په خپله دچا خپل شو
نشـــانه ده د ظلمونـــو، دا زمـــونږ کلـــے لاچـــۍ ده

پـــه دې مځکـــې پيداشـــوى لـــوئې لـــوئې عالمـــان دى
هـــم پيداپکښـــې بـــې شـــمېره شـــاعران اواديبـــان دى

(c) ketabton.com: The Digital Library

درس خانــه ده دعلمونــو، دازمــونږ کلـــے لاچــی ده

چــار چــاپېره تــرې پراتــۀ دی مزارونــه د بزرګــانو
چــې يــې زړونــه رونـول بــه پــه توحيـد د انســانانو
درس خانــه ده دعلمونــو، دازمــونږ کلـــے لاچــی ده

د ماللی خلې په خوا کښې دغه خړ پړ زمونږ کلے
ګران دے دومره په ما ګران دے لکه وی دلیلا کلے
درخانـــه ده د لعلونـــو دا زمـــونږ کلـــے لاچـــی ده

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

دنیا

چې نه ستا ده نه زما ده
دا دنیا وایه د چا ده

که یې غواړې چې دا ستا شی
نه خپلېږی، بې وفا ده

چې نن شته او صبا نشته
د شکی هسې ځلا ده

د یو څو ورځو له پاره
یو رنګینه مشغولا ده

چې ستا دوې سترګې غړېږی
هم ښائیسته ده هم زېبا ده
تا به ځان پسې راکاږی
چې تر څو ئې ستا سودا ده

بلاګانې ترې جوړېږی
دا بلا داسې بلا ده

وایه چا ده خپله کړې
وایه چا سره پخلا ده

نو بیا څله پسې درومې
چې نن شته صبا فنا ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

آ، پــــه زړونـــــو بادشـــــاهی کــــړی
د انســــــان عظمــــــت هـــــــم دا ده

خیــــــر بنــــیګړه د ي، د بــــــل هـــــم
د دنیـــــــــــا دا مــــــــــدعا ده

د رحمـــــــــن دغـــــــــه وینــــــــا ده
دروغ نــــــــــۀ دی دا رښـــــــــتیا ده

.....***.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه څوک وه؟

هغـــه څـــوک وه؟ چـــې د غرونـــو شـــهزادګۍ بـــه یادېلـــه
چـــې بـــه کوزبـــه ســـمې لـــه راغلـــه، تـــرې حیـــا بـــه شـــرمېله

هغـه څوک وه؟ ټوله شپه ئې چې میچن به غرولـه
د مـلا بانـګ سـره سـمه چـې سـحر بـه پاڅېدلـه

پـه سـتر غولی کښـې بـه دا لکـه د زرکـې ګرزېدلـه
دغــه حــوره د جنــت مــې پــه دې مځکــه اولیدلــه

چـــې ســـپوږمۍ یـــې هـــم ښائیســـت نـــه شـــرمېدله
دغـــه څـــوک وه؟ هســـکه غـــاړه چـــې پـــه ځمکـــه ګرځېدلـــه

چـې حیـا یـې هـم حیـا تـه لـۀ ډېـر سـوختـه پسـخېدله
دا چـــې پـــټ مـــخ وه روانـــه، څـــومره ښـــکلې ښـــکارېدله

خبـــر نـــۀ ووم چـــې دا راغلـــه او پـــه کـــومې لـــورې راغلـــه
د هوســـۍ غونـــدې پـــه ځَو، ځَو لـــۀ هیبتـــه زغلېدلـــه

خـو پـه سـوو لـوو زړونـو لکـه تنـدر غورزېدلـه
زۀ حېـــران ورتـــه ولاړ ووم، داچـــې مـــخ پـــه وړانـــدې تلـــه

داخو هغـــه پښـــتنه وه، مـــا بـــه خـــوب کښـــې چـــې لیدلـــه
چـــــې راویښ شـــــو م ، بیـــــا مـــــې داســـــې

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

جمهوریت

ګرېوانونــو د یــو بــل تــه مــو لاســونه اچــولی
د جمهــور پــه نامــه ګــوره، پــه کرســۍ یــو جنګېـدلی
زه د تــا ځــتډ ماتومــه، تــا مــې پښــې دی رانیــولې
زۀ لوروررســره پــه جنــګ یــم، مــونږ یــو بــل دی پرزولــی
ټــول پــه خپلــه کښــې آختــه یــو، دی یــو بــل مــو ړزولــی
پــه دنیاکښــې چرتــه وی بــه، داســې نورڅــوک شــرمېدلی
دا هغــه جمهوریــت دے زه او تــۀ یــې دعویــدار یــو
دا ددغــې برکــت دے، د یــو بــل ځنــې ویــزار یــو

راته وایی سپرلے راغے، ټول وطن به شی ګلونه
دا خــزان د غریبــۍ بــه، اوکــړی دلتــه نــه کوچونــه
ورکوو به هر غریب ته، هر مزدور ته خپل حقونه
ټولــو خــوارو د وطــن تــه، ورکــوو بــه پلاوونــه
غریبــانو د وطــن تــه ، خوشــحالی بــه ورکــوو
مونږدخیــال پــه غونــډۍ ناســت یــو، کــوو دارنګــې ســوچونه
لټــوو پــه خپلــې خــاورې جنتونــه، جنتونــه

زمونږداســې خــوار قســمت دے، چــې یــې لا پــه انتظــار یــو
دلتــه دغــه سیاســت دے، چــې یــو خــوره نــو لا بــه خــوار یــو

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس هغه وختونه لاړل

اوس هغه وختونه لاړل
تا به ماته، ما به تاته
دغه زمکه آسمان يو کړل
زهٔ په تا به نازېدمه
تهٔ په ما به غولېدلې
چې به تا د کوټې سر نه
ماته څومره اشارې کړې
ما به وې چې درنه ځار شم
تا به وې چې ما درواخله
لرې بل وطن ته بوځه
خو ما داکولے نهٔ شو
ما به وې چې شهزادګۍ يې
خو زهٔ تش د وچې خان ووم
ګنې ما به چرته لرې
دنګو لوړو غرونو مينځ کښې
د خوږو اوبو په غاړه
يووړوکے شان کوړګے به
کاڼو خاورو نه جوړ کړے
خو ما داسې کوے نهٔ شو
اوس هغه وختونه لاړل
ځکه ژوند اوس هغه نهٔ دے
دا دنيا دومره وړه شوه
اوس نړۍ واړه يو کور دے
چې تهٔ څهٔ وخت کله غواړې
د هوا په څپو هر وخت

(c) ketabton.com: The Digital Library

زۀ او تۀ دواړه خبرې
ښۀ په مينه هم کوے شو
کۀ مونږ يو بل ليدل غواړو
په اسانه هم ليدے شو
خو اوس مينه هغه نۀ ده
چې د زړۀ په زور کېدله
اوس چې څۀ هم کول غواړې
داپه مال او په زور کېږى
چرې دا دواړه کۀ نۀ وى
نوم د مينې چې وانخلې
هغه تش د قصو وخت وۀ
ما او تا چې اورېدلې
نۀ ليلا او نۀ مجنون شته
دغه ټول عبث قصې شوې
کۀ په مټو کښې دې زور وى
هر سړے به د ستا ورور وى
اوس هر څۀ بدل بدل دى
نۀ ګودر او نه منګى شته
د ليلا مجنون خبرې
د خيالى دنيا قصې شوې
اوس هغه وختونه لاړل
اوس نړۍ واړه يو کور دے

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګلفت حسين شهيد

پــه لاره دحســين بانــدى چــې تلــې دې ګلفــت
نــو ځکــه خوجنــت تــه رســېدلې دې ګلفــت

دنــورو ســر ســاتنه يــې د ژونــديولوئــے مــرام وۀ
شرخوښوســــره ځکــــه جنګېــــدلې دې ګلفــــت

دقــام او د ملــت دپــاره هرڅــۀ يــې قربــان کــړل
نــو مــرګ د شــهادت تــه خندېــدلې دې ګلفــت

ژونــدون يــى آخرڅــۀ وۀ، جيوقربــان او زاربــدل وو
مطلــب د ژوندانــۀ مــونږ تــه ښــودلې دې ګلفــت

مــنم چــې دا رښــتيا دى ،ســل دى اومــره يــو دى مــۀ مــره
اعجازختــک هــــم دارنګــــې ســــتائيلې دې ګلفــــت

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې څښـوې شـراب د مینـې پـه نظـر د مسـتو سـترګو
پـه دا خـوئ مـې ځکـه خـوښ دے دا دلبر دمسـتو سـترګو

زمـا سـترګې پـرې خـوږېږي، زمـا زړۀ چـې پـرې ډاډه وي
خـدائے آبـاد دې لـري داسـې دا ګـودر د مسـتو سـترګو

سترګوسترګوکښـې سـت اوکـړی، رانـه اوتښـتی مـخ پـټ کـړي
کـوي مینـه پټـه پـه هنـر د مسـتو سـترګو

څوک یـې نـۀ وینـی رالرومـی، څـوک پـرې هڅونـۀ پوهېږي
چـې وربـېږي کلـه غشـي، لـه سـنګر د مسـتو سـترګو

نـذرانې ورتـه شـاهانو، چـې د خپلـو زړونـو راوړې
مـا لیـدلې پـه دې سـترګو کروفـر د مسـتو سـترګو

هیڅ یقین مې خدائے زده نـۀ شي، چې بـه بچ تـرې زمـا زړۀ شـي
راپسـې چـې لګیـا داسـې، وي لښـکر د مسـتو سـترګو

هرنظـر یـې سخن سـاز دے خدائے ورکـړے دا اعجـاز دے
دا همـه غـزل شـی، پـه اثـر د مسـتو سـترګو

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

(دا غزل دبنون تنقيدي ادبي ټولنې په انعامي مشاعرې کښې د دويم انعام حق دار ګرځولے شوے وۀ . د طاهرکلاچوی غزل ته وړومبے انعام ورکړلے شوے وۀ)

ستا د مينې لېونې چې وو، په دار شو
په مئينو کښې دې اوس خو ايله شمار شو

دا حرم که بتکده وه، نۀ پوهېږم
لېونے زړۀ مې په پښو کښې ورګزار شو

په زاريو به دې هيڅکله خپل نۀ کړم
زما عشق هم د پښتون غوندې خود دار شو

غمژن زړۀ ته مې د سوز سندرې وايه
ايله سپک خو مې په دې د زړګی بار شو

ستا د مستو خمارو سترګو اثر وۀ
مېخانه کښې د جامونو ګړنګهار شو

دا **اعجاز** چې وۀ مدام خلقو رټلے
په دې څۀ کۀ جوړ په مرګ يې وير ناتار شو

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

O

حسن، مینه چې رایوځائے شی جانان شی
د چا سترګې، د چازړهٔ شی، دچا ځان شی

کهٔ زما جانان دې اولیدو په سترګو
تانه هېر به دجنت حوري غلمان شی

چې په مال، دولت ئې ځوک اخستے نهٔ شی
کاشکې هر انسان که دغسې انسان شی

خلق وائي چې یې زړهٔ راځنې یوړو
خو تازه پرې د اعجاز خټک ایمان شی

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

راشـــئ چـــې زهٔ درکـــړم لېـــونی مینـــه
بـــل خـــوا ښـــکلیو! څلـــه لټـــوئ مینـــه

مـــا درتـــه شـــوملې او پیـــاځې راوړلـــې
غـــواړې کـــهٔ لـــهٔ مانـــه پرونـــی مینـــه

خلقـــو! لټولـــه ســـرو او ســـپینو کښـــې
هغـــه وه غریـــب کښـــې پخـــوانی مینـــه

مینـــه د غـــرض پـــه سیاســـت شـــوله
جـــوړه شـــوه اوس دا پاکســـتانی مینـــه

چغڼـــې چـــې د دوو غرونـــو میـــنځ کښـــې شـــوه
څـــومره ده مظلومـــه افغـــانی مینـــه

دوه مئـــین جـــدا چـــې لـــهٔ یـــو بلـــه کـــړی
دا بـــه وي رښـــتیا امریکنـــی مینـــه

مـــا اعجـــاز تـــه ژونـــد څکـــه رنګـــین ښـــکاری
مـــا ســـره چـــې وی د شـــېرینی مینـــه

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

مـونږه پــه سـرهٔ اورکښــې ژونــدون لــهٔ ډېرناکامــه کــوو
طمــع د ننــګ چــې لــهٔ بــې حســه ودهٔ قامــه کــوو

هــر څــو کــهٔ نــورو بانــدې بــدې لګــی رښــتیا خبــرې
د ژونــد خبــره بــه همــېش د ژونــد لــهٔ بامــه کــوو

دخپـل ښائیسـت پـه بـام ختلـې دومـره مـهٔ نـازېږه
مـونږه عـزت سـتا د ښائیسـت لـهٔ احترامـه کـوو

تـر څـو چـې مینـه پېغلتـوب تـه رسـېدلې نـهٔ وی
ددې دفــاع بــه تــر هغــې لــه هــر الزامــه کــوو

چرتــه چــې بــد پــه خلقــو تــش د مینــې تکــی لګــی
پــه داســې کلــی کښــې بــه څنګــه مینــه عامــه کــوو

هــیڅ پوهــه نــهٔ شــو چــې پــه تابانــدې مئــین څنګــه شــو
وایــئ اعجــاز داســې کارونــه مــونږ بــې پامــه کــوو

.....✸✸✸.....

یادګیرنه ! چاراته وې چې ستا دا غزل بل یوشاعر پخپل نوم خپل کتاب کښې چاپ کړے نو ماوې چې دا خو ما دپاره لوئے اعزاز دے چې زما کلام هم څوك د دې جوګه ګڼي چې پخپل نوم ئې چاپ کړي ---- اعجازخټك

(c) ketabton.com: The Digital Library

O

هغـــه چـــې ســــترګو کښـــې خبـــرې کـــوی
راتــــه د مینــــې ډېـــرې غـــورې کـــوی

حېـــــران د کلـــــی مشـــــرانو تـــــه یـــم
دا چــــې خبـــرې کـــوی ســــترې کـــوی

د فلســــــطین او د کشــــــمیر پــــــه زمکـــــه
خبـــرې تـــورې کـــوی، زغـــرې کـــوی

چـــې د اعجـــاز غونـــدې لـــۀ ســـره تېـــر شـــی
هغـــــــه خبـــــــرې زړَورې کـــــــوی

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

O

هغه چې جام د پاسه جام سره هم خلۀ ورکوی
داسې ساقی ته به څوک څرنګې زړه نۀ ورکوی

په دواړه لاسه چې سحر ماښام لوټی مالونه
دومره غریب سړے به بل غریب ته څۀ ورکوی

کله د خدائے په مینه مست، کله د قام په جذبه
سرونه دومره آرزان بیه پښتانۀ ورکوی

هغه ده بیادزمانې منصور په دار خېژوی
ژوند ورنه آخلی خو ژوندون په ژواندانۀ ورکوی

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

O

ملګــرو زهٔ پــه داســـې ښـــار کښـــې اوســـم
لکـــه د مصـــر پـــه بـــازار کښـــې اوســـم

شـــــهبازګړه د ســــترو ځـــــاے يــــادېږى
ځکـــه د يـــار د کـــوڅې لار کښـــې اوســـم

خبـــر دے کـــهٔ نـــه راځـــې خـــو هـــا اووايـــه
چـــې دې خـــوش فهمـــه انتظـــار کښـــې اوســـم

هغـــــه د امـــــن او انصـــــاف غوښــــــتنه
لکـــه د تېـــر وخـــت چرتـــه غـــار کښـــې اوســـم

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

ژونــدون څــهٔ دے دا يــو نــوم د هنګــامو دے
ســـــتړی لار د پرېوتــــــو اؤ پاڅېــــــدو دے

څــوک پــه غــم لړلــی ژونــد ځنــې بېــزار دی
د چــا ژونــد خــو بــس يــو نــوم د رنګينــو دے

چــې د وخــت هــر يــو طوپــان تــه غــاړه وځــی
منـــزل پښــو کښــې بيــاد داســـې لېونـــو دے

ټپوســــانو لـــــه ژونــــدون لتــــه ورکـــړې
د ژونـــدون حــق خــو يــوازې د زمـــرو دے

فيصـــلې زمـــونږ د کلـــی چـــې پـــردی کـــړی
دغــــه جـــر زمــــونږ دټولـــو مســـئلو دے

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

پـروت پـه سـجده، زړۀ کښـې خـدائـے بـلا خـدايان ګرځـوو
مـونږ آذر خويـه دې کعبـې کښـې هـم بتـان ګرځـوو

خـدائـے پـه هـر څـه يـو پـوره کـړی خـو بيـا هـم ډېـر وږی
کچکـول پـه غـاړه ځکـه مـونږ پـه ټـول جهـان ګرځـوو

د نړيوالـه کلـی خـان ملـک بـه څـوک پوهـه کـړی
پـه خپـل وطـن کښـې جنـازې مـونږه د ځـان ګرځـوو

عـدل انصــاف، د داسـې خلقوبـه څـوک څـۀ اومنـي
چـې دروغـژن يـو ځکـه سـر بانـدې قـرآن ګرځـوو

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

ستا د خبرو د خوب به نه یم
هر څه به یم خو سپین کتاب به نه یم

خلق مې لولي پاڼې پاڼې د ژوند
په مخ راخور دې تور نقاب به نه یم

چا نه چا، چا پورې خپل ځان تړلے
د کتاب داسې انتساب به نه یم

د ژوند مقصد که د جنت ګټل دی
آخته په دغسې عذاب به نه یم

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

ځنـــې ســرونه مــې لیـدهٔ ، پــه نمــر خاتــهٔ پرېواتــهٔ
ځنـــې ســرونه آخــر غــوځ شــو، ورتــه نــهٔ پرېواتــهٔ

دخاموشـــۍ لـــهٔ شـــوره ډېــرو ســـر تنـــدے اونیـــوهٔ
دبېوســـۍ لـــهٔ زوره ډېـــر پـــه زنګانـــهٔ پرېواتـــهٔ

دعـوې پــه چــا، آخــر د ځــه ،پــه کــومې خلــې اوکړمــه
هلتـــه دامـــن دعـــوه ګیـــر ســـاړهٔ واړهٔ پرېواتـــهٔ

غـــوره ټنـــا چرتـــه پـــه لـــرې وطنونـــو اوشـــۍ
تنـدر آخـر زمـونږ پـه کـور پـه هرکالـهٔ پرېواتـهٔ

ځـان تــه د ځــان پــه مقابـل چــې کلــه زهٔ اودرېـدم
دزړهٔ کعبـــې کښـــې مـــې بتـــان خـــوارهٔ وارهٔ پرېواتـــهٔ

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

ګلـه! چې پـه سـترګو کښـې اغـزے دې کـړم
ښـه ده چې خپل ځـان سره یـو ځـائے دې کړم

تــــا چـــې د ښـــو پـــه غشـــو اوویشـــتم
مـــړ ومـــه جانانـــه! راژونـــدے دې کـــړم

زۀ خـــو ســـتا پـــه ســـترګو جهـــان ګورمـــه
سترګې مې هم تـه شوې چې پـردے دې کړم

خلقـــو د مجنـــون خبـــرې هېـــرې کـــړې
ځـــان پســـې هـــم داســـې لېـــونے دې کـــړم

ســـتا اعجـــاز خټـــک بـــه ولـــې نـــۀ ســـتائی
سـتا یـو خـوږ نظـر دے چې زلمـے دې کـړم

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

هيڅوک نۀ ګوري خپل ځان په ائينه کښې
بل ته ښائی بل انسان په ائينه کښې

تورې خاورې به د يار په ديدن موړ شی
ځان ته ګورې چې د ځان په ائينه کښې

خلقو خپلې برخې يوړې بختور شو
مونږ يې ګورو د ارمان په ائينه کښې

دا چې تا پورې يادېږی زمونږ کلے
ښکلے ښکاری د دوران په ائينه کښې

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

(درې شعرونه)

هــر ســړے نفــرت لــۀ يــو ســړی کــوی
هـــر ســـړے ددۀ ســـره يـــاری کـــوی

خدايـــه! د دجـــال فتنـــه بـــه څنګـــه وی
ګـــوره! چـــې ړانـــدۀ مـــو مشـــری کـــوی

خپلـــو مـــې چـــاړۀ پـــه مـــری ايښـــې ده
خپـــل خـــو داســـې نـــۀ کـــوی، پـــردی کـــوی

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

پــرون چـــې ورور د ورور مرګونـــه اُوکــړل
مــونږ پــرې د پاســه زيــات قتلونــه اوکــړل

چـــې پـــه لمنـــې د چـــا نمـــونځ کېـــدلو
هغـــو ګنګـــا کښـــې اودســـونه اوکـــړل

غــل بــه د غلــوښ طن کښــې چــا تــه وايــو
هرچـــا يوبـــل پســـې نمنځونـــه اوکـــړل

مـــونږ تـــه څـــۀ پتـــه د دښـــمن نـــۀ لګـــی
مـــونږ دپـــردو پـــه ســـر جنګونـــه اوکـــړل

خــوب کښــې چــې راغْــے نــو ورغــاړْې وتــم
مفتوکښـــــې مـــــونږه ديدنونـــــه اوکـــــړل

چــې پــه دنيــا کښــې پــۀ ښــۀ نــوم يــادېږی
هغــو هــم داســې ښــۀ کارونــه اوکــړل

اعجــاز ختـک بـه آخـر خـدائے پوهـه کـړی
غــرۀ کښــې يــې چاتــه آوازونــه اوکــړل

۲۷مارچ ۲۰۱۲ ء

.....✵✵✵.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

هائیکوګانې

مانــه جمــات کښــي چــا ځپلــی پټــې کــړې
مــاوې چـــې دا ځـــهٔ د مـــوچي دکـــان دے
چـــې زړې پربـــږدي او تـــرې نـــوې یوســـی

.....✸✸✸.....

نـــن یـــو خټـــک دغـــرهٔ پـــه ســـر ګډیـــدهٔ
مـــاوې چـــې بیـــا بـــه چرتـــه ډول غږیـــږي
ځکـــه چـــې دا دومـــره د تینګـــې نـــهٔ دي

.....✸✸✸.....

مـــونږ هغـــه ملـــك تـــه زنـــده بـــاد وئیلـــي
د ښـــي توښـــې نـــه یـــې مـــونږ اوویســـتلو
لکـــه پـــردي خیـــرات کښـــې ســـپي ورړوو

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

هائيکوګانې

دخـــــواري ځـــوی ډالـــر ليـــدلے نـــهٔ وهٔ
اوس د ســوکړك پــه ځــائے برګــرې غــواړي
مــونږ بــه اوس تشــې هســې خلــې چړپــوُو
.....✸✸✸.....

پــــه انټرنيـــــټ يــــاراني څنګـــه کيـــږي
چرتــه فيس بــك کښــې چې جينــۍ ښکاره شــي
بـــلا ځوانـــان ورتـــه لَـــو يُـــو اووائـــي
.....✸✸✸.....

د دهمـــــــاکوسره بلـــد دومـــــــــره شـــو
اوس د ټوپـــك ډز راتـــه داســـې ښـــکاري
لکـــــه ماشـــوم چـــې چرتـــه ټيزواچـــوي
.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

هائيکوګانې

خدايه ! په ملک کښې خوشحالي راولې
ګنې واړۀ واړۀ خدايان دی واړه
دځان نه مخکښې به دوزخ ته لېږو

.....✸✸✸.....

چاوي چې څنګه ځوک ليډر جوړېږي
ماوې دروغ او حرامتوب زده کړه
خلق به دې خپله بيا به سر ګرځوي

.....✸✸✸.....

سل شيطانان او يو ليډر زمونږه
لکه چې سل پاپړ او يو لوړ وي
ځکه شيطان هم ترېنه لرې تښتي

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

هائیکوګانې

بڼکلو ته اووایئ چې کور کښې کېنئ
زمونږ وژلو ته دې نه رادرومې
اوس دغه کار دغه خودکشه کوي

.....✱✱✱.....

نرخونه ورځ په ورځ په بره خېژي
چې دغه حال ، دغه رفتار وي زمونږ
بره سپوږمۍ ته به مونږ زر اورسو

.....✱✱✱.....

یوشل روټۍ مې چې مېلمه ته راوړې
وې چې یوه روټۍ ترې بیرته یوسه
وې چې انسان یم ، ځناور خو نه یم

.....✱✱✱.....

چرته زړهٔ خوږے مشر وي به کنهٔ ؟
په دې ارمان واړه سپین ږیري شولو
لکه د کوندې لهٔ لېوړهٔ اووتو

.....✱✱✱.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

کــهٔ یــو انګرېــز انګرېــزي نــهٔ شــی لــیکے
دغـــــه پوښــــتنه لــــږ د ځــــان نــــه اوکــــه
تــــا کــــوم پښتوکښــــې سپاړســــم پــــاس کــــړے

.....✸✸✸.....

هغــــــه جمــــــات کښــــــې انګرېــــــزی وئیلــــــه
وې یــــې چــــې دهٔ د خــــدائے ظــــالم تــــه ګــــوره
کفــــر ئــــې ټــــول ګــــوره ! جمــــات تــــه راړو

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

اعجاز خټک هغه شخصیت دے د چا لۀ برکته چې په ټول خلیج کښې د پښتو ټولنې جوړې شوې دي او په خلیج کښې د پښتو مشاعرو بنسټ هم دغه مشر ایښودلے دے. د اعجاز خټک په کوششونو او ترغیباتو زمونږ پښتو ادبي ټولنه قطر هم جوړه شوې ده
د کومې لۀ سوبه چې په پښتو ادب کښې ډېر زیات کار په دیار غېر کښې شوے دے.د اماراتوپښتو ادبي ټولنه مرکزدُبئ واحده ټولنه ده چې په پردي وطن کښې یې مشاعرې منعقد کړې دي او د پاکستان نه یې ورته شاعران او ادیبان راغوښتي دي.تر اوسه د ټولنې د ملګرو لۀ خوا څو درځنه کتابونه او مجلې هم خپرې شوې دي.دا ټول هر څۀ د دغه کس لۀ برکته وو..

فیروزآفریدي
صدر
پاك پښتوادبي ټولنه دوحه قطر

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library